

SOMMER i Grenseland

2021

MARKER

Marker
Innbyggere: 3,595
Areal: 413 km²
Kommunesenter: Ørje
Ordfører: Theodor Bye, Sp

Marker - ildsjelenes rike

Vi er godt i gang med korona-sommer nummer to. Det kan ta pusten fra noen og hver. Publikum synes at det snart får være nok. Arrangører og næringsdrivende synes at det er på tide med normale tider igjen. I Marker er det også slik. Men i denne lille kommunen sør-øst i landet er man i besittelse av en unik type mennesker. I Marker leter man etter muligheter. Begrensningene ligger der uansett, og det er lite fruktbart å kaste bort energi på det man ikke kan gjøre noe med.

I normale tider er det massevis av små og store arrangementer i Sommer-Ørje. SOOTspelet, Slusefestivalen, Lørdag i slusene, Kanallekene, konserter, kunstutstillinger, idrett og enda mye mer. I fjor og i år er dette ute av kulturkalenderen. Men da hiver markingene seg rundt. Ildsjeler og andre som ønsker å bidra, griper tak i utfordringen. Gode ideer klekkes ut på løpende bånd. Alle med ett ønske: Vi gir oss ikke. Vi vil skape noe, til glede for både egne innbyggere og besøkende. Vi vil at Ørje og Marker skal være et godt sted å være. Vi vil at folk som besøker oss skal dra herfra med et smil om munnen etter gode opplevelser. Dette er gode ambisjoner og prisverdige tanker. Rundt om i landet finnes

det mange som tenker slik. Men for å sitere Rolv Wesenlund: «Alle kan rope halleluja, men å gjøre det...».

I Marker har folk en unik evne til å få til det man ønsker. Så kan en selvfølgelig lure på hvorfor det er slik – akkurat her. For en som kommer utenfra er det noen åpenbare årsaker som kanskje markingene selv ikke ser – eller ikke tenker over. Tegn som skiller Marker fra de andre. Et slikt tegn er ildsjelene. Mange har ildsjeler, men antallet i forhold til innbyggertallet må i Marker være langt over landsgjennomsnittet. Vi skal ikke nevne navn, for det er fort gjort å glemme noen. Så har vi Janteloven. Den finnes sikkert i Marker, men er definitivt ikke like fremtredende som andre steder. I Marker har folk den vidunderlige egenskapen at de kan glede seg over at andre lykkes. Det gir energi til et helt lokalsamfunn.

Noe av det viktigste vi gjennom årene har sett i Marker, og en svært viktig faktor i arbeidet med å skape et trivelig miljø, er den støtten ildsjeler, arrangører og andre flinke, kreative mennesker får fra kommunen og lokalt næringsliv. På rådhuset sitter folk med makt og innflytelse, men de

leter ikke etter paragrafer som kan stoppe initiativ. Kommunalsjef Vidar Østenby er Markers viktigste person i denne sammenheng. I en årrekke har han vært limet i lokalsamfunnet. Mannen man henvender seg til med gode ideer. Vidar er løsningsorientert og positiv. Han har lang fartstid med å gi folk klapp på skulderen, oppmuntring og hjelp til finansiering. Vidar Østenbys navn blir stadig nevnt i positive ordelag - omtrent hvor vi går. Selv er han ikke redd for å brette opp ermene, men kanskje viktigst; han gir folk arbeidsrom og viser tillit. Vidar Østenby er slett ikke begeistret for omtale av denne karakter, men i år slipper han ikke unna. For uten ham ville ikke Ørje og Marker vært hva det er. Det er også på sin plass å trekke frem kultursjef Else Marit Svendsen. Maken til rivjern og dame med positiv innstilling skal man lete lenge etter.

Sommeren i Marker blir etter alle solemerker god og spennende i år også. Takket være mange flinke folk – og til tross for at et ørlite virus har lagt vondviljen til.

God sommer!
til alle i Marker og alle som har valgt å tilbringe tid her.

Ørje kan tilby en fin bobilplass i idylliske omgivelser.

Med bobil til Ørje

Bobilfeberen har de siste årene tiltatt i styrke, og årets sommer kan meget vel by på nye rekorder. I Ørje er bobilplassen på Tangen blitt både populær og velbrukt.

ØYVIND OTTERSEN, TEKST OG FOTO

I fjor dukket en ny bobilplass opp. Den ligger på Sjøglimt i Rødenes, noen kilometer nord for Ørje.

Men Ørje er «hovedstaden» i Marker, og det er der det største trykket kommer. Bobilplassen er idyllisk, stor nok, har det meste av fasiliteter og ligger usedvanlig sentralt i forhold til alt som finnes av attraksjoner og tilbud i Ørje.

Tangen friluftsområde

Bobilplassen ligger bare et steinkast fra E18, men likevel godt skjermet fra denne. Innkjørselen til plassen er ved Turistkontoret. Den særdeles populære BåtCafeen er nærmeste nabo, og like ved ligger Ørjes stolthet og nav i mye av satsingen – Ørje sluser.

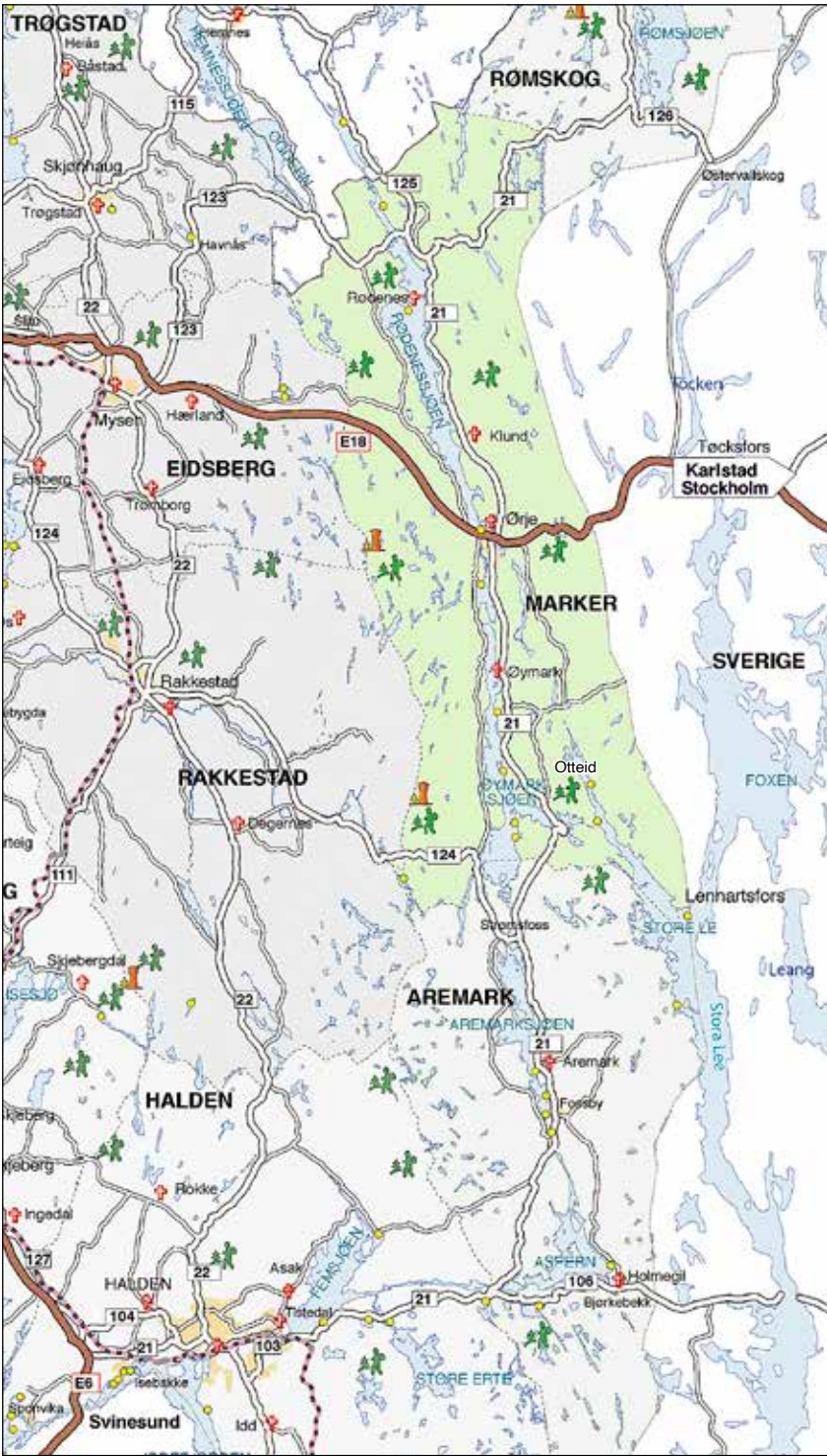
Bobilplassen ligger helt inntil det flotte Tangen friluftsområde. Der er det to bade-strender, svaberg, promenade til kafé, sluser og andre attraksjoner.

– Nytt i år er at servicehuset er oppgradert. Det vil ganske sikkert både bobilgjestene og båtfolket sette stor pris på, sier turistsjef Grete Flæsen Elgetun.

Turistsjef Grete Flæsen Elgetun er glad for at Ørje kan tilby gode fasiliteter for bobilturistene.

Velkommen til Grenseland!

- EN PERLE I INDRE ØSTFOLD

Byggmester Jens Frøne
1870 Ørje

Tlf. 905 61 372
www.frone.no

Komplett leverandør til ditt byggprosjekt

Bli med på Stolpejakten

Fjorårets debutsesong for Stolpejakten ga mersmak for både deltakere og arrangører. Da er det bare å kaste seg på en ny sesong. Innledningen har vært mer enn lovende.

ØYVIND OTTERSEN, TEKST OG FOTO

Stolpejakten er et landsomfattende tiltak for å få folk i aktivitet, samtidig som de får anledning til å lære mer om lokalsamfunnet. I fjor var det tusen mennesker som registrerte seg i Stolpejakten lokalt.

– Lenge før vi kom halvveis i juni i år hadde vi registrert åtte hundre, og jakten pågår resten av året. Det betyr at vi ganske sikkert vil slå fjorårets tall ettertrykkelig, sier Linn Irene Bye. Hun har, sammen med Iris Marie Lauritsen, satt ut de 47 stolpene som er fordelt på tre kart og løyper i Marker.

Marker O-lag

Marker kommune står bak den lokale utgaven av Stolpejakten. I fjor var det Ungdommens Kulturhus som sto for den praktiske delen med å sette ut stolpene. I år er det Marker Orienteringslag som har tatt på seg den jobben.

– Nyvalgt leder i O-laget, Hans Einar Sætra, er glad for at klubben fikk oppdraget.

– Det er en fin anledning for oss til å bidra, og vi får blest om laget. Vi har 150 medlemmer, og det er plass til flere. Forutsetningene for å drive med orientering i Marker er veldig gode, sier han.

– Linn Irene og Iris Marie har gjort en flott jobb med Stolpejakten. Nå er det bare for folk å komme seg ut i naturen på jakt etter stolper, sier han.

Slik ser stolpene ut. Denne befinner seg på fortrunden. Utsikten over Ørje er formidabel. Linn Irene Bye (t.h.) og Iris Marie Lauritsen i Marker O-lag har satt ut alle de 47 stolpene. Klubbformann Hans Einar Sætra er imponert over jobben de to har gjort. Han oppfordrer alle til å delta i den populære jakten på stolper.

Orientering light

– Stolpejakten er på en måte orientering light, sier Linn Irene Bye.

– Vi har tre kart der stolpene er tegnet inn. Kart og informasjon er tilgjengelige på kommunens servicekontor. Løypene har ulik vanskelighetsgrad. Den mest krevende er Jonsvik-runden vest for vassdraget. Drøyt ni kilometer i terrenget venter her. Fortrunden går i området rundt Ørje fort. Her er stolpene plassert ut i en løype på tre-fire kilometer. Men målet med Stolpejakten er at alle skal kunne delta. Derfor har vi også en runde i Ørje sentrum. Den passer for alle. Man kan bruke rullestol, ha med barnevogn, sykle eller spasere i eget tempo, sier Linn Irene Bye.

Koder for registrering

Noen reiser land og strand rundt for å samle flest mulig stolper. De vil langt opp på den nasjonale listen. Andre nøyer seg med litt trim i nærmiljøet. Men folk oppfordres til å registrere alle stolpene de finner. På hver stolpe er det en QR-kode som kan scannes, og det er en bokstavkode. Velg det som passer. På Facebook-gruppen «Stolpejakt i Marker» kan du registrere deg. Der kan folk følge med på hvordan Stolpejakten går i Marker.

– Stolpejakten er en kjempefin anledning for folk til å komme seg ut. Jeg håper at riktig mange vil være med. Naturen i og rundt Ørje, ja i hele Marker, er bare helt fantastisk, sier Linn Irene Bye.

Det er duket for en unik opplevelse når SOOTspelet - Sin fars datter er tilbake i juni 2022!

Les mer på: www.soot-spelet.no

SOOT SPELET 2022

**STILLESBY
BYGG AS**

- NYBYGG • TILBYGG
- RESTAURERING
- VINDUER OG DØRER
- TAKRENNER
- TAKSIKRING • GRUNNARBEID
- MURERARBEID • STILLAS
- UTFØRER JOBB MED MINIGRAVER

Besøksadresse:

Brødrene Olsens vei 21, 1870 Ørje

Telefon Fredrik: 976 09 111

I SAMARBEID MED STILLESBY EIENDOM AS TILBYR VI

TOMTER OG HUSPAKKER

NYTT HUS TIL SALGS

- Stort innflyttingsklart hus i Lihammeren - 168 kvadratmeter.
- Stort kjøkken m/hvitevarer.
- Vedovn.
- Vann og sanitærutstyr.
- Stor oppvarmet garasje i underetasjen.
- Stor sør og vestvendt veranda
- Tomt 1,1 mål

**FANTASTISK
UTSIKT!**

TOMTER FOR SALG

- To tomter på Mosebyneset.
- Tre tomter i Lihammeren.

TOMTER UNDER OPPARBEIDING:
Ti store sør- og vestvendte
tomter med fantastisk utsikt over
Haldenkanalen. Kommer for salg

om 1-2 år. Mulig å melde inn interesse nå.

Ta kontakt på telefon 976 09 111

SPEKTAKULÆRT I HALDENKANALEN

– Sykt morsomt! Linda Fredriksen fra Ørje var den første som satte utfor ziplinen på Brekke.

Haldenkanalen har fått en ny og spektakulær attraksjon som vil gi et stort løft til hele kanalen og alle som jobber for den. Via Ferrata på Brekke byr på klatring og ikke minst en zipline som gir sug i magen og tester en potensiell høydeskrekk. For mange blir dette årets happening.

ØVIND OTTERSEN, TEKST OG FOTO

Etter flere år med utvikling av ideen, prosjektet og ikke minst den praktiske byggingen var det 5. juni klart for åpning av den store attraksjonen. Henrik Aune i Klatring på Grensen har konstruert og bygget anlegget, og i timene før åpning ble små og store detaljer kontrollert. Driftssjef Inger Geitle Midttun hadde kontroll, men innrømmet at hun var spent. Sjefen i Haldenvassdragets Kanalselskap, Terje Kristiansen, var rolig, men også han spent. Det samme var slusemester Kim Robin Torp. Alle fulgte de spent med på gjengen som klatret i den bratte fjellsiden, på vei til ziplinens startpunkt.

Ørje-jente først ut

Så kom øyeblikket! Først ut var Ørje-jenta Linda Fredriksen.

– Veldig spektakulært! Man kjenner på høyden her og der, men det er helt klart aller mest

gøy. Sykt morsomt, sa hun da ferden i 70 km/t var unnagjort.

At akkurat Linda var første gjest i Via Ferratas zipline var litt tilfeldig. Hun var del av et utdrikningslag fra Ørje. Og noen må jo være først. Det ble Linda.

Etter at Linda Fredriksen på en måte fikk Via Ferrata offisielt åpnet, har det gått slag i slag.

– Interessen har vært upåklagelig. Vi har tatt i mot bestillinger i massevis. Dette er åpenbart en attraksjon folk vil ha. Det er kjempemorsomt, sier Inger Midttun.

Unikt anlegg

Via Ferrata er italiensk og betyr opprinnelig jernsti eller jernvei. En tradisjonell Via Ferrata består av faste installasjoner i form av jernbøyer og vaiere som er boltet fast i fjellet. Teknikken brukes som et hjelpemiddel under klatring og gjør områder mer tilgjengelige for alle. Uavhengig av klatreferdigheter.

Via Ferrata Haldenkanalen på Brekke er «krydret» med Europas lengste hengebro, 124 meter lang, og en 250 meter lang zipline. Ferden hengende under wiren starter i fjellet over kraftstasjonen og ender ved informasjonskiosken ved parkeringsplassen. Det mektige sluseanlegget på Brekke kan ses i fugleperspektiv, om man skulle være i stand til å nyte utsikten under den spektakulære ferden.

Et stort løft

Med Via Ferrata Haldenkanalen har vi Nord-Europas høyeste sluser, Europas lengste hengebro og en spektakulær zipline på ett og samme sted.

– Via Ferrata på Brekke har gitt hele kanalen et løft, spesielt området rundt Brekke sluser. Men vi ser også et økende engasjement oppover hele vassdraget, sier Terje Kristiansen.

Tre spente sjefer venter på at den aller første gjesten i Via Ferrata skal ankomme endestasjonen for den spektakulære ziplinen. Fra venstre Terje Kristiansen, Kim Robin Torp og Inger Geitle Midttun.

Henrik Aune fra Klatring på Grensen har konstruert og bygget Via Ferrata Haldenkanalen.

Ikke akkurat sammenlignbart med slaraffenliv på sofaen.
Foto: Inger Geitle Midttun

Europas lengste hengebru er bygget i forbindelse med Via Ferrata Haldenkanalen.

Laaaaangt der oppe i den stupbratte fjellsiden venter jentene i utdrikningslaget fra Ørje på tur i den nye zipline-attraksjonen på Brekke.

Henrik Aune foretar den siste kontrollen av ziplinen.

BåtCafeen - en stor attraksjon

BåtCafeen er en av Ørjes største sommerattraksjoner. Lokalbefolkningen bruker stedet hyppig, og gledelig er det at folk kommer langveisfra, år etter år, for å kose seg på det unike spisestedet.

ØYVIND OTTERSEN, TEKST OG FOTO

BåtCafeen er bygget på en flytende konstruksjon og ligger helt sør i Rødenessjøen, ved innseilingen til Ørje sluser. På den store uteserveringen er det en idyllisk utsikt og om været er fint, kan gjestene nyte solen helt frem til stengetid. Det er servering både ute og inne, og fra eget kjøkken tryller de flinke medarbeiderne frem de lekreste retter, ledsaget av den drikke som frister for anledningen.

Gjennom hele sommeren er det et jevnt tilsig av gjester, og når værgudene er ekstra samarbeidsvillige, er det «stinn brakke». I år er det naturligvis noen korona-restriksjoner, men både gjester og betjening har et solid fokus på smittevern. I Marker ser man heller muligheter enn begrensninger. Det bærer også BåtCafeen preg av.

Utvikling

Området ved BåtCafeen har de siste årene vært gjenstand for stadige utbedringer og oppgraderinger. Ørje-samfunnet har sett potensialet ved slusene og det flotte Tangen friluftsområde. Det har ført til nye små og store attraksjoner hver eneste sommer. Det er mye å ta seg til i dette området, enten man bor på Ørje eller kommer dit med bil eller båt. At det er gangavstand til alt gjør det hele ekstra attraktivt.

Sommerjobber

For mange ungdommer i Marker er BåtCafeen en viktig inntektskilde. Det er en hektisk og krevende jobb, men ungdommene får mange gode tilbakemeldinger fra blide gjester, og viktigere enn kanskje noe annet er det at de unge føler at hjembygda tar vare på dem. Da er veien kortere tilbake når studentlivet er over og voksenlivet kaller.

BåtCafeen ligger idyllisk til helt sør i Rødenessjøen, den nest nordligste sjøen i Haldenkanalen.

Like bak BåtCafeen er det anlagt en liten badestrand der de minste har anledning til å kose seg med både vann og sand. Bare et steinkast unna ligger en større strand, flotte svaberg og attraktive fasiliteter.

Fra BåtCafeens uteservering har man orkesterplass når det unike dampskipet «Turisten» passerer.

Bakergården Café

Åpningstider sommeren 2021: MAN-LØR: 10-16

LA DEG FRISTE av våre gode, hjemmelagde retter og et stort utvalg gjærbakst og kaker. **NYT** vår frodige og spennende mat i en trivelig og uformell atmosfære.

1870 ØRJE | Tlf: +47 90 40 25 15 | e-Post: POST@SLUSEPORTEN.NO | WWW.SLUSEPORTEN.NO

Marker – et fiskeparadis

Haldenvassdraget, Stora Lee og en rekke tjern og elver innbyr til attraktivt sportsfiske. Marker er et fiskeparadis. Haldenvassdraget, Stora Lee og en rekke tjern og elver innbyr til attraktivt sportsfiske. Marker er et fiskeparadis.

ØYVIND OTTERSEN, TEKST OG FOTO

Rødenessjøen og Øymarksjøen er to av de største sjøene i Haldenvassdraget, og begge ligger hovedsakelig i Marker. I begge sjøene er det betydelige bestander av gjedde og abbor, men også andre arter, deriblant ørret og lake.

I tillegg finnes hundrevis av innsjøer, tjern, elver og bekker, både vest og øst for vassdraget. For ikke å snakke om Stora Lee, grensesjøen mot Sverige. Mange i Marker er nok ikke klar over hvilke fantastiske muligheter de har. Kanskje skal 2021 bli året da lokalbefolkningen og hyttefolket i enda større grad enn tidligere tar for seg av Markers gode fiskemuligheter.

Priser og salg

Oppdaterte priser finnes på www.Inatur.no for fisket i Haldenvassdraget og for Vestfjella. Ellers finnes det på informasjonstavler. Det er salg ved bensinstasjoner, butikker og i selvbetjeningskasser.

Kjøp kan for mange områder skje på Inatur, enten med sms eller på data.

For fiske i Stora Lee; se annonse på annet sted i denne sommeravisen.

Haldenvassdraget (Rødenessjøen og Øymarksjøen)

I Haldenvassdraget er det i alt 24 fiskearter, blant annet abbor, gjedde og lake.

Grunneierlagene har opparbeidet en rekke fiskeplasser langs vassdraget, og det er skiltet til disse fra fylkesveiene langs vassdraget. Fiskekort fås kjøpt på www.inatur.no, Kanalmuseet og hos Nilsen Sport og Elektrisk i Ørje.

Tjern i fjella

Vestsiden - området omfatter ni vann, sørvest i Øymark. Vannene har abbor og ørret. Fiskekort fås kjøpt i selvbetjent kasse ved Halvorsrud Sag.

Øymark Vest - området ligger i nordre halvdel av Øymark, på vestsiden av Øymarksjøen, og omfatter 100 vann der

Napp! Ikke noe er bedre for en sportsfisker.

halvparten kultiveres for ørret. Fiskekort fås kjøpt hos Nilsen Sport og Elektrisk i Ørje.

Krosbyfferdingen - to vann med abbor, ørret og mort, beliggende vest for Ørje. Fiskekort fås kjøpt hos Nilsen Sport og Elektrisk i Ørje.

Lysvannveien - vannene ligger i Marker og har abbor og ørret. Muligheter for leie av husvære. Fiskekort fås kjøpt i selvbetjeningskasse ved innkjørsel til veien.

Rødenes øst - mange tjern der du kan finne fiskeartene ørret, abbor, gjedde og mort. Flere vann blir kultivert. Fiskekort fås kjøpt hos Nilsen Sport og Elektrisk i Ørje.

Otteid – Granerud - to vann sørøst i Marker der det ene har abbor, mens det er gjedde og mort i det andre. Fiskekort fås kjøpt på telefon 69 81 41 73 eller 909 63 606.

Stora Lee

Det er mange gode fiskemuligheter i grensesjøen Stora Lee. Der er det en rekke fiskearter og ikke minst stor gjedde. Fiskekort – se annonse.

Gjeddefiske er spennende, og i Marker er det gode muligheter for å få alt fra smågjedder til en virkelig kjempe.

viaferratahaldenkanalen.no

Via Ferrata Haldenkanalen

– en luftig opplevelse for
hele familien i Brekke Sluser

Europas lengste
hengebru i en Via
Ferrata – 124,3 m
lang Zipline over
Haldenkanalen

VIA FERRATA
HALDENKANALEN

Vi må se mulighetene

– Det er viktig å se mulighetene – ikke begrensningene, sier Else Marit Svendsen. Hun er kultursjef i Marker kommune og jobber for at sambygdinger og besøkende skal få så gode opplevelser som mulig.

Her ved bryggepromenaden er en liten, men hyggelig nyhet en kasse med plastleker som de aller minste barna kan kose seg med på den idylliske badestranden. Kultursjef Else Marit Svendsen synes det er viktig at Marker hele tiden kommer opp med små og store tiltak som øker trivselen.

ØYVIND OTTERSEN, TEKST OG FOTO

I over et år har vi levd med pandemi, nedstengninger, begrensninger og andre smittevernregler. Det har tatt på, og mulighetene for et normalt liv har hatt sine begrensninger. Men Marker er en kommune med stor dugnadsånd, kreative mennesker og et rikt kulturliv. Koronaviruset har prøvd etter beste evne å ødelegge det meste av dette. Heldigvis ser det ut til at Marker-samfunnet har vunnet den kampen. Riktig nok blir også årets sommer amputert i forhold til normalen, men du verden så mye som skjer, de vanskelige forholdene til tross.

Må være kreativ

– Jeg må innrømme at situasjonen har skapt store utfordringer. Men folk i Marker er positive og fulle av energi og kreativitet. Derfor skal vi få en fin sommer også i år. Vi har lagt hodene i bløt og kommet opp med små og store tiltak som skal gi oss gode opplevelser, sier kultursjefen.

– SOOTspelet er et kulturelt flaggskip i Marker. Det måtte avlyses i fjor, og det blir heller ikke spilt i år. Men neste år er spelet tilbake i helt ny utgave. Det gleder vi oss til, sier Else Marit Svendsen.

– Slusefestivalen måtte avlyses, og det blir ikke noe Lørdag i slusene. Det er to folkefester som har preget Sommer-Ørje. Da var det viktig å forsøke å kompensere så mye som mulig. Jeg gleder meg stort over at det blir revy i miniformat nede på brygga i slutten av juni, og det skal være både utstillinger og aktiviteter på Ørje Brug. Kanalmuseet er hele tiden i utvikling, og i Ørje sentrum skal små, hyggelige ting gjøre sommerhverdagen enda litt triveligere.

– Det er viktig å finne de tingene vi kan gjøre,

i stedet for å fokusere på alt vi ikke kan gjøre, sier hun.

Tro på fremtiden

Kulturskolen fikk problemer med korona, og undervisning digitalt blir ikke det samme. Men vi har fått til mange trivelige sammenkomster likevel. Idretten har hatt sitt å stri med, men driftige ledere har stått på, og det ser vi resultatene av. I Marker har vi mange mennesker som lever for å skape noe for andre. Derfor har vi klart oss bedre enn de fleste. Utfordringer er til for å løses. Men jeg vil understreke at en viktig suksessfaktor i Marker er de mange som consumerer kultur. Uten publikum og folk som stiller opp ville vi aldri fått til det vi gjør.

– Vi har åpenbart en optimistisk kultursjef foran oss?

– Absolutt! Det er så mange flinke folk i Marker og så mange gode ideer. Dette kombinert med at vi i kommunen prøver etter beste evne å bidra med støtte og velvilje gjør at jeg ser optimistisk på fremtiden. Jeg er sikker på at folk allerede i sommer, både egne innbyggere og alle som kommer på besøk, vil oppleve Ørje og Marker som et sted der det er hyggelig å tilbringe sommeren, sier Else Marit.

Nyheter i år

Hvert år forsøker man i Marker å komme opp med noen nye tiltak. Noe som gjør ting enklere, bedre og triveligere. Ikke nødvendigvis store ting, men mange små attraksjoner gir et positivt helhetsbilde.

– Hva kan du friste med av nyheter denne sommeren?

– Vi skal ha fire pop-up konserter på brygga.

26. juni og 3. juli spiller Slusebrass. 12. og 14. august skal Simen Gunneng m/venner underholde. Utenfor BåtCafeen setter vi opp et bokskap. Der plasserer vi ut overskuddsbøker fra Marker bibliotek. Folk kan ta med seg bøker på stranda, og det gjør heller ikke noe om de tar boken med seg hjem. Vi vil etterfylle hele sommeren, sier Else Marit.

– På badeplassen i Tangen har vi en vanntrampoline. Badeflåten er byttet ut med en helt ny i år. Dessuten mente ungdomsrådet at vi manglet skifteboder. Det har vi tatt på alvor. Nå er det laget to enkle skifteboder bak scenen. I området er det også faste grillplasser til allmenn bruk, og det er hengekøye for dem som virkelig vil ta livet med ro.

Barneleker

På den lille sandstranden mellom BåtCafeen og hovedstranden på Tangen har vi plassert ut en kasse med plastbøtter, spader og andre barneleker. Da kan de aller minste kose seg ekstra mens de voksne tar en pust i bakken, sier Else Marit.

Kultursjef Else Marit Svendsen kan ikke få fullrost sine sambygdingene. – Det er så mange flinke og positive mennesker i Marker. Derfor får vi også til gode tilbud og et trivelig lokalsamfunn, sier hun.

La deg inspirere hos O. Mosbæk

O. Mosbæk i Storgata er blant Ørjes mest tradisjonsrike forretninger. Etablert av Astrid og Olaf Mosbæk i 1932. Senere drevet av sønnen Eilif og kona Martha og i dag av barnebarnet Kari.

O. Mosbæk er den lille, hyggelige spesialbutikken som tiltrekker seg kunder med spesielle ønsker. Her selges varer fra House Doctor, Sthål, Ib Laursen, Miljøgården, Gourmet Produkter, Cemo Lillespecial, Borg Ramme, Terrigeno, Søgne, Fru Timian, Trygve Skaug og mange andre. Og selvsagt lokalhistoriske bøker om DS «Turisten», DS «Engbret Soot» eller andre lokale størrelser. Med forfatteren selv bak disken.

Vi ønsker deg velkommen til en hyggelig handel

Telefon 69 81 10 40 – 924 48 634

Her får du mange av produktene til Trygve Skaug!

FØLG OSS GJERNE PÅ FACEBOOK OG INSTAGRAM

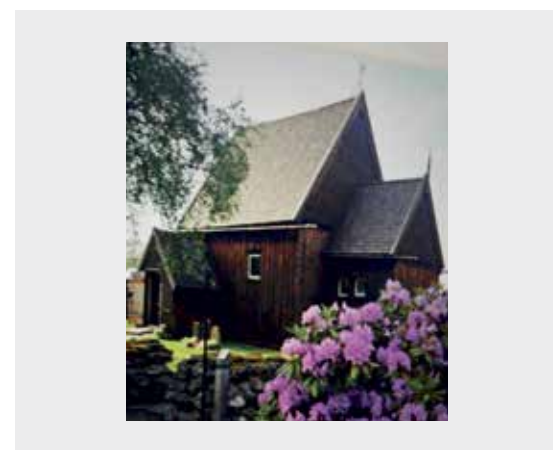
O. MOSBÆK AS
Storgt. 36, 1870 Ørje

De fleste stavkirkene er borte, men tretti står igjen. Jørn Fjeld (i midten) har fotografert dem og viser på Galleri Ørje Brug flotte bilder av alle stavkirkene som har overlevd tidens tann. Tidligere sogneprest Runo Lilleaasen (t.v.) foresto åpningen av utstillingen, og gallerisjef Reni Braarud er glad for at det ble sommerutstilling også i år.

Stavkirker i Galleri Ørje Brug

«En stavkirke er en kirke bygget av tre som et stavbygg. Dette vil si at den har en bærende konstruksjon av staver (stolper) som står på liggende sviller eller syllstokker og bærer stavlegjer».

ØYVIND OTTERSEN, TEKST OG FOTO

Slik innledes den skriftlige informasjonen som ledsager de tretti kirkebildene som utgjør årets sommerutstilling i Galleri Ørje Brug. Alle bildene, med unntak av ett, er tatt av Ørje-mannen Jørn Fjeld.

Tidligere sogneprest Runo Lilleaasen sto for den høytidelige åpningen av utstillingen onsdag 16. juni. Gjennom hele sommeren, i museets åpningstid, vil de flotte bildene være tilgjengelige for publikum.

– Det er bevart 28 stavkirker i Norge. Sammen med en i Borås i Sverige og en i Polen utgjør disse alle bevarte stavkirker i verden, sier Fjeld.

– Med unntak av den i Borås har jeg besøkt samtlige og fotografert dem. Det har skjedd

gjennom mange år. I år fant vi ut at det kunne være en god idé å vise disse kirkebildene for et publikum, sier Fjeld.

Unike byggverk

Man antar at det ble bygget ett tusen stavkirker i Norge. Av disse er altså 28 bevart frem til i dag, med Borgund som den mest kjente. Årsaken til at de fleste stavkirkene er borte finner man blant annet i det faktum at mange av kirkene forfalt eller ble revet etter reformasjonen i 1537.

– Det er litt merkelig at nesten alle de bevarte stavkirkene finnes i Norge, for det var stavkirker over store deler av verden. Men disse er for lengst borte. Kirken i Borås er den eneste bevarte ikke-norske stavkirken. Stavkirken i Polen er egentlig norsk. Den sto opprinnelig i

Vang, men ble flyttet til Polen, sier Jørn Fjeld.

Utstillingen på Ørje Brug byr på tretti store og flotte bilder av imponerende kirkebygg. Jørn Fjeld er en dyktig fotograf, og han har laget en delikat presentasjon av disse kulturperlene. Informasjon og oversiktskart gir utstillingen en ekstra dimensjon. Kanskje vil folk la seg inspirere til å ta runden og se kirkene der de står.

Bilder i Ørje sentrum

I tillegg til utstillingen på Ørje Brug har Jørn Fjeld laget ytterligere femten bilder som han har montert på stativ. Disse vil bli plassert ut på ulike steder i Ørje sentrum. Enda et tiltak for å gjøre Sommer-Ørje attraktivt.

ØSTMØLLENE

VI TAR DEG PÅ ALVOR

BESØK VÅRE BUTIKKER:
Vi selger alt i
hageutstyr, hundefor, kattefor
og driftsmidler til landbruket

SLORAFOSS
Telefon: 63 85 46 60

ØRJE, Haldenveien 71
Telefon 69 81 49 40

TRØGSTAD
Telefon: 69 82 43 00

www.ostmollene.no

Deilig er Jorden

BESTILL BLOMSTER - 993 15 858

på Ørje

I Blomsterhuset midt i Storgata tilbys et bredt utvalg av norskproduserte;

- Frukttrær
- Pryd og nyttebusker
- Stauder til hagen
- Hardføre roser
- Sommerblomster

Vi tilbyr hagekonsultasjon. Kom gjerne innom for hyggelig hageprat!

I butikken finner du økologisk lammekjøtt av våre egne sauer.

SOMMERÅPNINGSTIDER

mandag - lørdag 12-16
(i skolens sommerferie)

Døgnåpent selvbetjent blomstertorg rundt butikken (med Vipps-betaling)

Bestillinger på binderi/blomsterleveranser mottas gjerne også utover butikkens åpningstid;

tlf. 993 15 858 eller
post@deiligerjorden.no

Du må ikke reise langt
for å få god service

Ørje Bilsenter AS

Vi tilbyr:

- EU-kontroll
- Reparasjon av lette kjøretøyer og bobiler
- Skadeoppretting
- Liten og stor service på alle bilmerker
- AC (Air Condition)
- Skifte av bilglass
- Dekk og dekkskift
- Rekvisita

- **STOR FAGLIG DYKTIGHET**
- **GOD OG VENNLIG KUNDEBEHANDLING**
- **REPARERER ALLE BILMERKER**

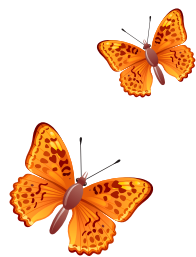

Velkommen til en hyggelig bilprat
Telefon: 91 68 06 26
Epost: post@orjebilsenter.no

M=CA

750 års kirkehistorie i Rømskog

Det blir en hendelsesrik jubileumssommer med «spel» og festivitas for kirken på Rømskog.

TORE ROBERT KLERUD, TEKST OG FOTO

I lang tid var Rømskog i samme prestegjeld som Rødenes – faktisk i flere hundre år. Dette ble det brått slutt på for bare halvannet år siden, da den nye kommunestrukturen blant annet medførte at rømsjingingene ble innlemmet i Aurskog Høland prestegjeld.

– Det skjedde liksom så fort. Og så kom koronaen, så vi fikk aldri tatt skikkelig farvel heller, beklager Kari Pettersen i menighetsrådet.

Men administrative vedtak forandrer ikke hundreår av tradisjon i løpet av et pennestrøk. Både rømsjinger og markinger krysser stadig kommunegrensen for å delta i nabomenighetenes arrangementer, og i sommer forventer Kari og de andre som forbereder jubileet innrykk også fra nabobygdene når Rømskog kirke skal feires.

750 år

Rent fysisk har kirken blitt ombygget, tilbygget, nybygget og restaurert flere ganger i løpet av de 750 årene siden 1270, da den opprinnelige stavkirken ble reist – muligens ved en tilfeldighet:

– Ifølge sagnet skal tømmeret til kirkebygget ha slitt seg fra fortøyningene ved Os, ved sørøst-enden av Rømsjøen, og drevet i land her. Ikke sikkert man skal tro så mye på gamle sagn, men det er jo en morsom historie i hvert fall, sier Anne Synnøve Lysaker i jubileumskomiteen.

Tilfeldighet eller ei, kirken kunne vanskelig fått en mer idyllisk plassering enn den har. Og om ikke heller det er det viktigste, så har idyllen rundt ganske sikkert bidratt til å mildne de tyngste følelsene og gi en ekstra flott ramme rundt de lykkeligste øyeblikkene, når bygdefolket har samlet seg i kirken i alt fra sorg og fortvilelse til jublende glede i årene etterpå. Og engasjementet for kirken er stort, ikke minst nå i jubileumsåret.

Gode bidrag

– Det er ikke så enkelt å få støtte til å feire kirkejubileer i dag, men både Høland og Setskog Sparebank og Marker Sparebank har gitt oss gode bidrag. Dessuten håper og tror vi at rømsjingingene vil være positive til å gi oss en gave. De har allerede vist et flott engasjement når det gjelder dugnad for blant annet å ruste opp den gamle kirkeveien som går rundt i området her, forteller Liv Kind, som representerer både jubileumskomiteen og menighetsrådet i denne sammenhengen.

For feiringen koster. Historikken rundt den nevnte kirkeveien har gitt opphav til populære «vandringer». De eldre i bygda skal inviteres til en spesiell markering, skolebarna skal få nærmere kjennskap til kirken sin gjennom et tilpasset opplegg, og det hele skal avrundes den siste helgen i august. Søndag 29. august blir det jubileumsgudstjeneste. Fredagen før er det tid

for det man kan kalle jubileumsfesten i kirkeparken ned mot Rømsjøen:

Historisk spel

Da skal det fremføres et spesialskrevet, historisk spel om Rømskog kirke gjennom de 750 årene, og hva kirken har betydd for utviklingen av bygdesamfunnet underveis. Spelet er laget og blir regissert av Juliane Husvik Sukkestad, som har med seg skuespillere fra teatergruppen Bygdetruppen med hjemmeadresse på Fosser i Høland.

– Det blir selvsagt rømsjinger på scenen også. Barn fra bygda deltar i diverse statistroller, og Øystein Heggedal har hånd om det musikalske med et prosjektkor bestående av lokale sangere, spesielt sammensatt for anledningen, forteller Kristina Trømborg i menighetsrådet.

Dermed er det bare å sette av fredagskvelden den 27. august for den som måtte savne flere hundre års kirkelig fellesskap med rømsjingerne og ønsker å feire Rømskog kirkes store dag sammen med dem.

Arrangørene håper på storinnrykk og ser ikke så mørkt på koronaen heller i den forbindelse. For kirkeparken mellom kirkegården og badestranden er stor. Den bør kunne romme alle som kommer trygt innenfor både sømmelighetens og smittevernlovens grenser, er de entusiastiske arrangørene enige om.

Gjennom hele sommeren skal Rømskog kirkes 750-årsjubileum feires, lover fra venstre Anne Synnøve Lysaker, Kristina Trømborg, Kari Pettersen og Liv Kind. Den store kirkeparken mellom kirkegården og Rømsjøen blir åsted for det spesialskrevne spelet om kirkens historie.

Få kirker har en så idyllisk beliggenhet som Rømskog kirke. Skal vi tro sagnet, er det imidlertid en tilfeldighet at den ble bygget akkurat her.

Bakergaarden får skryt

Folk i Marker er glad i Bakergaarden. Og stolte. For denne lille, koselige kafeen er et kjærnt treffsted i Ørje. Stedet man mer enn gjerne anbefaler til andre.

ØYVIND OTTERSEN, TEKST

De som stikker innom Bakergaarden, i hvert fall lokalbefolkningen, treffer kjentfolk. Men de vil også se nye ansikter. Det kan meget vel være noen som har kjørt langt for å oppleve stedet de har hørt om. Eller maten og kakene det går gjetord om. For Bakergaarden serverer hovedsakelig egenprodusert bakst og kaker, og lunsjrettene er laget og delikat dandert av kyndige hender. Medarbeiderne setter sin ære i å servere det aller beste til sine gjester.

Lev Landlig

Magasinet Lev Landlig, et innbydende blad med hyggelige artikler og flotte bilder fra hele landet, har også fått øynene opp for Bakergaarden. I utgave nummer 4 i år spanderte magasinet en hel side på Ørjes kaféstolthet. Utsendt medarbeider Hilde Tobro skriver dette i bladet: «Hos Bakergaarden Café på Ørje venter en

bugnende kakedisk, lunsjretter og noe varmt i koppen. Slå deg ned ved ett av de koselige gamle bordene med håndbroderte duker, foran den sprakende bålpanna ved inngangen eller i den fredelige og stemningsfulle bakgården».

Evy Klund sier til bladet:

«Vi baker alt selv og har en spennende meny med lunsjretter, kaker og gjærbakst. Kundene

kommer fra hele Østfold, Ski, Oslo og omegn, i tillegg til de som bor i Marker. Jeg husker vi hadde noen gjester som hadde kjørt 16 mil for å komme og spise en spesiell bolle som vi har. Det er en type gjærbakst med både kanel og sukker, vaniljekrem og toscafyll. Det er et eneste stort kinderegg, alt i ett! På folkemunne blir den ofte kalt for Ørjebolle».

Fire sentrale medarbeidere på Bakergaarden som alle vet å gjøre sitt for at gjestene skal få en god opplevelse. Fra venstre Gun Helen Gunneng, Mathias Husebråten, Evy Klund og Irene Wahl Nesset. Foto: Morten Vinje

NYE MEGANE SPORT TOURER PLUG-IN HYBRID

**Aldri har det vært lettere
å velge familiebil!**

Pris fra kr
359 900,-*

Den helt nye MEGANE Sport Tourer Plug-in hybrid er en all-round stasjonsvogn med smart design. Den kan kjøres i fullelektrisk modus i det daglige, og som en hybrid over lengre avstander. Denne teknologien gir flere fordeler som kjøre glede og lave driftskostnader.

*Elektrisk rekkevidde på inntil 65 km (bykjøring WLTP) / 50 km (blandet kjøring WLTP). Drivstofforbruk fra 0,13 l/mil og CO₂-utslipp fra 30 g/km (blandet kjøring WLTP). Pris er inkl. frakt og levering Oslo. For mer informasjon, besøk renault.no. Med forbehold om trykkfeil.

renault.no

NORGESPORTEN BIL
ØRJE

Kilebusvingen 2, 1870 Ørje
Tlf. 69 81 28 00
www.norgesportenbil.no

Åpningstider
Man.–fre. kl. 07:30–17:00,
lør. kl. 10:00–14:00

Mekonomen

Billedkunstner og ergoterapeut Tulle Ruth Koefoed-Jespersen er dansk, men bosatt i Fredrikstad. Hun er hjernen bak en lydkunstinstallasjon som i august skal gi publikum i området rundt Kanalmuseet i Ørje en helt ny og spennende opplevelse.

Lydkunst i Ørje i august

Et nytt kunstprosjekt vil få sin Marker-debut i august. En installasjon med «Drive In for Lydkunst» skal vises utendørs på Ørje Brug.

ØVVIND OTTERSEN, TEKST OG FOTO

Det er den danske billedkunstneren og ergoterapeuten Tulle Ruth Koefoed-Jespersen som står bak nyskapningen.

– Jeg har i snart ti år jobbet med å få samtidskunst ut i distriktet og rundt i Norge og andre land. Det har vært veldig spennende og morsomt, sier Tulle Ruth, som nylig var på befaringsreise ved Kanalmuseet der det er planlagt at lydkunstinstallasjonen skal plasseres.

– Muligens der borte, sier hun og peker mot skråningen ved innkjørselen til Ørje Brug.

«En lydboks»

– Drive In for Lydkunst er «en boks» som står langs landeveien eller på en annen spennende lokasjon. Bilister og syklister kan kjøre langs Drive In-en, åpne bilvinduet og lytte til samtidslydkunst - så lenge de ønsker. Drive In-en går på sol- og vindkraft og er vanligvis åpen fra torsdag til søndag fra kl. 12-17 i utstillingsperioden. Åpningstiden i Marker er ikke helt avklart ennå, men det blir i august, sier Tulle Ruth.

Drive In-utstillingen i Marker vil få ny utforming og presentere både kunstnere fra Tulle Ruths galleri og nye «lydkunst-stjerner». For utstillingen i Marker vil kunstneren Simen Engen Larsen være en slik «stjerne».

Slik kan en installasjon av drive-in lydkunst se ut. Lyden produseres ved hjelp av strøm fra et solcellepanel.

Foto: Tulle Ruth

Høner og sauer til Ørje Brug

En ny attraksjon står klar når årets sommergjester ankommer. Vi tar neppe feil når vi hevder at det er de minste gjestene som vil få de største opplevelsene.

ØYVIND OTTERSEN, TEKST OG FOTO

I ukene mellom nasjonaldagen og sankthans har det vært hektisk aktivitet på det flotte Brugsområdet i Ørje. Haldenvassdragets Kanalmuseum, venneforeningen og andre ildsjeler har bedrevet utstrakt dugnad, og nå blir det både breking og kakling på Ørje Brug.

– Vi har satt opp et nytt hønsehus med tilhørende utendørs hønsegård. Ti høner og en hane skal kose seg her gjennom sommeren. Det blir forhåpentligvis et hyggelig innslag for både små og store, sier Jørn Fjeld. Ikke overraskende var det han som kom med ideen, og den godeste Jørn er blant de første til å melde seg til dugnad.

– Hønene er det Jan Andersen på Brandsrud i Rødenes som kommer med. I tillegg skal vi ha et par sauer gående i en innhegning mellom slusen og veien ned til museet. Sauene er det Hilde Braarud som eier, sier Jørn Fjeld.

Mange er med

Jørn Fjeld er ikke den som stikker seg frem. Han er derfor den første til å berømme alle som

Jørn Fjeld (nærmest) blir av dugnadsgjengen regelrett pålagt å legge beskjedenheten vekk og ta på seg æren for at det kommer høner og sauer til Ørje Brug i sommer. – Det er Jørns idé, sier Solveig Brække, Jan Andersen, som eier hønene, og Helge Engsødegaard, som for anledningen betjener sagen for å legge siste finish på hønsehuset i bakgrunnen.

stiller opp når frivillig arbeid skal utføres i lokalsamfunnet.

– Jeg må virkelig si at folk i Ørje er flinke. De står på sent og tidlig. Og jeg må få berømme

Vidar Østenby, kommunalsjef i kommunen. Han er alltid velvillig. Uten Vidar og resten av kommunen hadde vi aldri i verden fått til at det vi gjør her på Ørje, sier Jørn Fjeld.

LEDIGE BÅTPLASSER

Ønsker du båtplass i idylliske Haldenkanalen? Vi har ledige plasser for årsleie i Strømsfoss.

Noen ledige plasser også på Østre Otteid, Ørje og Skulerud.

Ta kontakt med Terje Kristiansen på mobil 90 10 21 11
Epost: info@haldenkanalen.no

**HALDENVASSDRAGETS
KANALSELSKAP**

FISKEKORT

STORA LEE - KJØP MED SMS

Døgnekort	Send FISKEKORT CJG10 til 2470	kr 50
Ukeskort	Send FISKEKORT CJG11 til 2470	kr 100
Årskort	Send FISKEKORT CJG12 til 2470	kr 200
Trollingkort (døgn)	Send FISKEKORT CJG14 til 2470	kr 100
Felles ukeskort med Foxens Fiskevårdsområde		kr 300

fiskekort.se

Kortkjøp med sms belastes din mobilregning.

For andre fiskekort og mer info om fiskeregler, se inatur.no, på mobil eller pc

STORA LEE INNSJØLAG

Tlf.: 92 41 14 12 • fiske@storalee.no

OTTEID KANAL

– tiden er inne for å gjenskape fordums storhet

I 1827 åpnet Otteidkanalen, Norges første kanal. Det er snart to hundre år siden. Kanalen er i dag forfallen etter at den ble nedlagt i 1956. Kanskje tiden nå er inne til å gjenåpne denne forbindelsen mot Europa. Hva med et sluseanlegg som vil revitalisere av hele regionen?

Fra tømmerfløtingens glansdager i Otteidkanalen.

Lokalhistoriker og forfatter Eilif Mosbæk (t.h.) i samtale med Harry Jensen, den siste gjenlevende av fløterne her på Østre Otteid. Foto: Øyvind Ottersen

Et gammelt kart fra 1774. Allerede da hadde man tanker om å bygge en kanalforbindelse. Otteidkanalen sto ferdig drøyt femti år senere.

Avstanden mellom Haldenkanalen og Stora Lee – den store verden – er ikke større enn at det lar seg gjøre å bygge en seilingsforbindelse. Slik ser den ut i dag, Otteidkanalen. Norges første kanal. Foto: Øyvind Ottersen

ØYVIND OTTERSEN, TEKST

Lokalhistoriker og forfatter Eilif Mosbæk har lenge ivret for at Otteid igjen skal komme til heder og verdighet igjen. Ikke hovedsakelig for Otteids egen del. Men først og fremst fordi en kanal- og sluseforbindelse mellom Haldenkanalen og Stora Lee vil knytte vår flotte region sammen med resten av verden. Fra Østre Otteid er det nemlig mulig å ta seg med båt gjennom Dalslands Kanal, Göta Kanal og ut til kysten. Derfra ligger verden åpen.

«Look to Häverud»

De som har vært i Häverud i Dalsland skjønner hvor vi vil med disse tankene. Häverud er en turistmagnet og et senter for håndverk, rekreasjon, samferdsel og alt god infrastruktur fører med seg. Häverud er et sentrum i Dalslands Kanal. Veien er kort til Vänern, en av Europas største innsjøer. Derfra er mulighetene for videre opplevelser nesten ubegrensede. Alt dette kan vi få tilgang til gjennom en forbindelse ved Otteid. For ikke å snakke om muligheten for at hele verden kan komme til oss. Det er rett og slett fullt mulig å se for seg en seilbåt fra Buenos Aires ligge til kai i Ørje, Strømsfoss eller Tistedal. Realiseringen er bare et par hundre millioner kroner unna. Eilif Mosbæk og mange andre håper at viljen og evnen til å realisere drømmen finnes der ute et sted.

Visjoner og realiteter

– Med fasit i hånd vet vi at Engebret Soot, husmannssønnen fra Aurskog, bygget en ny og funksjonell tømmerløftekanal i årene 1824 til 1827, mellom sjøene Stora Lee og Øymarksjøen. Pengestøtten til Otteidkanalen, dette særegne prosjektet, fant han hos sagbrukseierne i Tistedal. De som senere skulle danne Saugbrugsforeningen i Halden, sier Eilif Mosbæk.

Otteidkanalen ble en ubetinget suksess, både funksjonelt og økonomisk, like fram til 1956 da den siste tømmerstokken gikk gjennom kanalen.

– Frem til 1982 var sluser og kanaler i Haldenvassdraget selve livsnerven og dannet grunnlaget for lokalsamfunnenes eksistens. Med avslutning av tømmertransporten i sjøsystemet, fulgte også utfasingen av dampskipstrafikken. I tur og orden forsvant de drøyt tjue båtene ut av vassdraget. I verste fall ble de senket, sier Mosbæk.

Arven etter Soot

– Hvordan kan vi best forvalte arven etter Engebret Soot? spør Eilif Mosbæk.

Han svarer langt på vei selv:

– Anleggene står der. Ett av Norges eldste aksjeselskap, Haldenvassdragets Kanalselskap, ble stiftet i 1852 og lever i beste velgående. Det er i dag garantisten, sammen med Norges statsbudsjett, for et velholdt og velfungerende kanalanlegg. Riksantikvar og arbeider-

bevegelsen har et særskilt godt øye til dette kulturminnet her ute i grenseregionen, sier han.

– Midt i den åtti kilometer lange Haldenkanalen kan Otteid kanal, dette gjengrodde villniset, forvandles til et sluseanlegg med uante seilingsmuligheter inn i vårt naboland. Og selvsagt som «vertskap» for reisende fra motsatt side.

Hva ville ikke det ha å bety for et stadig økende antall frilufts- og opplevelshungrige mennesker på begge sider av kjølen? Og for reiselivet og øvrig næringsliv som kan utvikles og ekspandere i en del av landet der mulighetene er mange og store?

Spør Eilif Mosbæk, som kaster ut ideen.

– Jeg håper at noen tar den opp, for en båtforbindelse og et sluseanlegg med tilhørende fasiliteter vil være en fremtidsrettet satsing som våre etterkommere på begge sider av riksgrensen vil være evig takknemlige for, sier han.

Overkommelig

– Dette kan realiseres for en overkommelig pengesum. En gatestubb i sentrale strøk av Arendal skal brytes opp for å gjenskape litt veneziansk stemning. Kostnadsanslaget der er 150 millioner kroner. Det er ikke sikkert at en slusekanal med to kilometer mellomliggende seilingsrute i et naturskjønt område på Otteid vil bli nevneverdig dyrere, avslutter Mosbæk.

Jordomseilerne vender hjem

Leserne av Grenseland har siden 2013 fulgt Linn Charlotte Klund og Paul Lübbe på deres seilas jorda rundt. Eventyret begynte i Skjeberg og avsluttes i sommer med hjemturen, som startet i Cape Town, nesten åtte år senere.

I juni 2013 lå de ved brygga i Olseng Marina i Skjeberg. Linn Charlotte Klund og Paul Lübbe gjorde de siste forberedelser til en tre år lang jordomseiling. Nå - åtte år senere - er de på vei hjem. Eventyret avsluttes ved samme brygge i Skjeberg i begynnelsen av august.

ØYVIND OTTERSEN, TEKST OG FOTO

På denne reisen har de to opplevd de utroligste ting. Det har vært skremmende og farlige opplevelser, men også utrolig mye fint og spennende. Flere verdenshav er kryssset i både storm og solskinn, de er blitt adoptert på en Stillehav søy, og de har møtt mange spennende dyr; anakonda, andre slanger og pingviner. Og de har spist mye rart, blant annet flaggermus og diverse insekter.

Farer og problemer

Jordomseilerne har holdt på å bli kjørt i fillebiter av større båter. De har vært nær ved å forlise et par ganger, men heldigvis har det gått bra.

– Det har vært mange problemer og reparasjoner på båten «Amanda Trabant», noe som har resultert i stopp, omveier og verkstedopphold flere steder, sier Linn Charlotte.

Blant annet kjøpte de bil og kjørte gjennom hele Sør Amerika, helt ned til Argentina. Da var planen å droppe seilas på Stillehavet og heller vende nesa hjemover.

– Men etter å ha hatt en fantastisk og opplevelsesrik biltur, bestemte vi oss for å fortsette gjennom Panamakanalen, forteller Linn og Paul.

Vanuatu

Etter flere måneders seilas i Stillehavet gikk de i land på øya Tanna, som tilhører Vanuatu. Der ble de spurt om de kunne tenke seg å bli en stund for å være lærere på skolen som Rotary hadde bygget. Skolen hadde mange datamaskiner, men ingen som kunne lære innbyggerne hvordan maskinene skulle brukes. Det ble et opphold der på et halvt år. Lønnen var husrom og mat. Dette var et bilde på Paradiset, og Linn og Paul stortrivdes på denne lille øya der det også var en aktiv vulkan.

– Men det var ikke en øy som de fleste av oss hadde villet bo på i lengre tid. Til det var det for lite komfortabelt der. Det var som å reise veldig langt tilbake i tid, sier Linn.

Seilbåten «Infinity» kom mens Linn og Paul var på øya. Båten er kjent fra tv-serien «Flaskepost». Kapteinen er tysk, som Paul, og ganske snart fikk Linn og Paul tilbud om å være med til Arktis. Planen var å seile gjennom Nordvestpassasjen. De mønstret på i Canada, og hadde sitt livs tur gjennom isflak og stormer og med isbjørner veldig nær båten. Heldigvis gikk dette bra også, og de ankom Amsterdam i slutten av november 2018.

Foredragsturné

Etter Arktis-eventyret har Linn og Paul i perioder av året reist rundt på folkehøyskoler over hele landet for å fortelle om sine dramatiske opplevelser.

I april i år startet de på de siste førti prosentene av jordomseilingen. Fra Indonesia, via Sør-Afrika, og over Atlanteren hjem til Norge. Ved ankomst Cape Town lå de helt tilfeldig i samme marina som «Berserk», båten til Jarle Andhøy, som det også har vært en tv-serie om.

Linn og Paul forlot Cape Town tidlig i juni. Neste stopp er Capp Verde, en seilas på fire uker. Etter planen ankommer de Olseng Marina i Skjeberg 7. august. Der turen startet i september 2013.

Ved avreisen var det en stor avskjedsfest med mange venner og kjente. Linn og Paul håper at velkomstfesten i august blir minst like stor. Mamma Evy og pappa Per Klund på Ørje er naturligvis kontaktpersoner for alle som vil delta i velkomsten.

KLIPPEKROKEN

FRISØR

Beskytt håret ditt i solen.

PAUL MITCHELL SUN

395,-

GAVEKORT

Kjøp et gavekort til noen du er glad i!

STORGATA 46, 1870 ØRJE. 69 81 11 54

– GJØR HANDELEN PÅ –

Ørje

BRUKTBUTIKKEN

Et lite skattkammer midt i Ørje sentrum. En litt annerledes bruktbbutikk hvor du kan gjøre et godt kjøp i lune og hyggelige omgivelser. Vi har et godt utvalg av dekketøy, duker, barnetøy og masse annet som en bruktbbutikk skal ha. Med utsikt til Storgata kan du nyte en kaffekopp og en nystekt vaffel før turen går videre i Slusebyen Ørje.

Velkommen til Ørje og en personlig handel!

Bruktbutikken

Storgata 37 Ørje

Velkommen til oss for en fornuftig handel

Den spektakulære flytende overnattingshytta er klar for utleie denne sommeren. Den lokale arkitekten Anders Byng Strøm og hans arkitektsamboer Laureen Putzolu har tegnet den veldig spesielle hytta. Vidar Østenby, daglig leder i Haldenkanalen Regionalpark, er meget fornøyd der han sitter i døråpningen.

Flytende overnatting i kanalen

I Marker er man ikke redd for å kaste seg på nye tanker og ideer. FLO – flytende overnatting – er en slik idé. Men det stoppet ikke på tegnebrettet. Innretningen ligger nå til kai i Ørje. Snart er de første gjestene på plass.

ØVVIND OTTERSEN, TEKST OG FOTO

Ikke overraskende har kommunalsjef Vidar Østenby en stor finger med i prosjektet. Han er også daglig leder i Haldenkanalen Regionalpark, og dette er ment å være et tiltak som skal komme hele kanalen til gode.

Snøhetta

Det verdenskjente arkitektkontoret Snøhetta har en stor del av æren for denne nyvinningen. – Haldenseren Erik Vitanza var for en tid tilbake engasjert for å jobbe med kommuneplanen i Marker. Erik hadde en fortid i Snøhetta, og han nevnte noe om Haldenkanalen for sine tidligere

kolleger. Det resulterte i en rapport som foreslo at man skulle gjøre noe spektakulært for å skape blest om Haldenkanalen. Og her står vi nå, med en flytende overnattingsenhet med helt unik form og utføring. Veldig morsomt og spennende, sier Vidar Østenby.

Lokale krefter

Ekstra morsomt er det at det stort sett er lokale krefter som står bak realiseringen. Arkitektene og samboerne Anders Byng Strøm fra Rødenes og Laureen Putzolu fra Frankrike har stått for tegningene. – Det har vært utfordrende, men veldig mor-

somt og spennende. Ikke minst for meg som har vokst opp like ved kanalen oppe i Kroksund-området, sier Anders.

– Noe slikt har vi aldri gjort før. Utfordringene har vært mange. Vekt, flyteeve, materialer, oppvarming, vann, sanitæranlegg og ikke minst sikkerhet. Det er mange detaljer å ta hensyn til, sier han.

– Flyteelementene er dimensjonert for 22 tonn, dobbelt så mye som enheten veier. Det betyr at vi har mye å gå på, sier Vidar Østenby.

Lokale håndverkere har bygget den unike og lett iøynefallende hytta. Det er byggmester Jens Frøne som står for byggingen. Jatak i Askim står

FLO – flytende overnatting – er bygget i ubehandlet gran, noe som gir assosiasjoner til historien, byggetradisjonene og tømmerfløtingen i Haldenkanalen.

for tak-konstruksjonen, Are Brug har levert de bærende elementene, og Stangeskovene har levert resten.

Økonomisk støtte

– Vi fikk en million kroner fra Sparebankstiftelsen. Så har vi fått 250.000 kroner fra Marker til innredning, sier en meget fornøyd Vidar Østenby, som antyder at det kan bli snakk om å bygge flere slike flytende overnattingshytter.

– Kanskje det blir litt forskjell på dem. Så vi får hele spekteret, fra det enkleste til de mest avanserte. Vi får se når vi oppsummerer dette første året, sier han.

– Når kan publikum få benytte seg av denne spektakulære innretningen?

– Vi har fått mange henvendelser allerede, for FLO, som vi kaller det, har blitt omtalt flere steder allerede. Blant annet i en bok og i reiselivsmagasiner. Det har ført til stor pågang av folk som vil prøve dette tilbudet. Det vil bli en del overnattinger denne sommeren. Men 2021 må bli et prøveår. Det er fortsatt uavklarte spørsmål. Veien må bli til mens vi går.

Markedsføringseffekt

– Skal hele kanalen dra nytte av dette tiltaket?

– Hele kanalen vil dra nytte av oppmerksomheten, men flåten kan ikke ligge alle steder på en gang. Den er bygget slik at den kan transporteres gjennom slusene. Det betyr at den kan flyttes helt til Tistedal og til Skulerud. Men transport og styring av flåten er en krevende utfordring som vi ikke helt vet hvordan vi skal få til. I første omgang vil vi flytte den opp til Rødenessjøen.

Der vil den synes godt fra blant annet E18, noe som vil gi god markedsføringseffekt.

Fire senger

FLO er bygget i ubehandlet gran. En av grunnene til det er at man ønsker å gi en assosiasjon til kanalens historie med tømmerfløting og bruk av trevirke. Det er lange tradisjoner med bruk av gran i denne delen av landet. Overnattingsenheten har fire sengeplasser, men plass til en ekstra madrass eller to. Store vinduer gir god utsikt og en ekstra følelse av nærhet til naturen. Det vil

bli tilgang til vann og toalett. Oppvarmingen skjer med peis, og det er solceller på taket som sørger for strømforsyning. Utenfor hytta er det en veranda som egner seg som koseplass med bålpanne, bading og fiske.

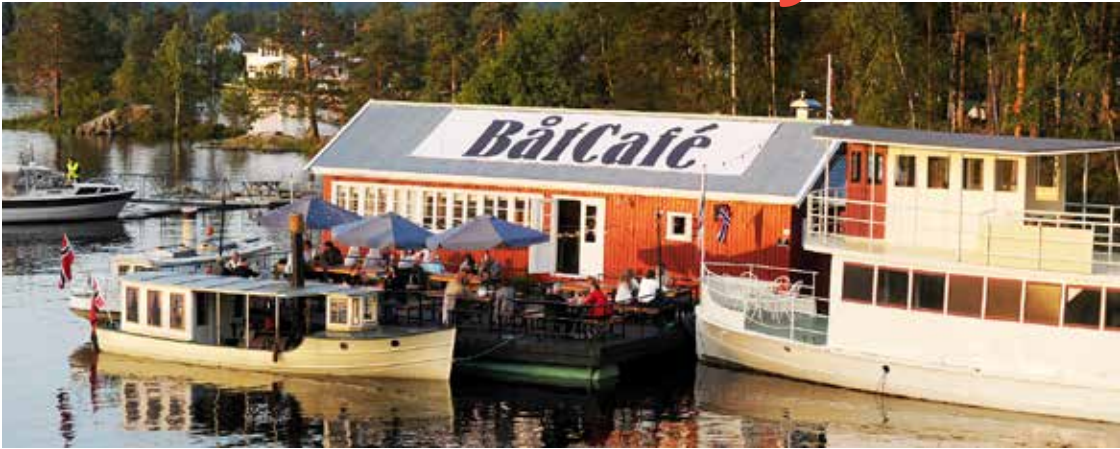
– Egentlig kan FLO benyttes hele året, for hytta er isolert. Den er ideell til isfiske. Vi ser for oss utleie til både private og til bedrifter. Men det skal ikke være noen partyflåte. Dette skal gi folk tilgang til vannet og være et tilbud til dem som vil kose seg og nyte vakker natur i den flotte Haldenkanalen, sier Vidar Østenby.

SOMMERÅPEN
BÅTCAFÉ VED
ØRJE SLUSER!

Småretter, middag, kaffe og kaker i fantastiske omgivelser ved historiske Ørje sluser i Haldenvassdraget.

SOMMER ´N PÅ ØRJE 2021

ÅPENT TIL
15. AUGUST

1870 ØRJE | Tlf: +47 90 40 25 15 | e-Post: POST@SLUSEPORTEN.NO | WWW.SLUSEPORTEN.NO

Det tok ikke lang tid før denne gamle russiske Lada'n ble tatt hånd om av kyndige ungdommer. De var så ivrige at det nesten ikke var tid til å ta bilde. Fra venstre Melvin Branes, tidligere Lada-eier Åge Sandtorp, Marcus Kristensen, John Einar Bjerke, Håkon Haugen, kultursjef Else Marit Svendsen, Ole Magnus Falkenberg Krog, Tony Wiig, UKH-sjef Lars Johansson, Erling Julius Lintho, Sondre Jaavall og Anders Mårud.

Et eldorado for de unge

Motorinteressert ungdom i Marker har fått sitt eldorado i den gamle Mosbæk-garasjen ved torget. Nå er en gammel Lada på plass, og ungdommene skrur av hjertens lyst.

ØYVIND OTTERSEN, TEKST OG FOTO

Ungdommens Kulturhus (UKH) og Marker kommune tok ungdommen på alvor da de signaliserte at de gjerne skulle hatt et sted hvor de kunne få holde på med sin interesse. Det gamle verkstedet til Mosbæk var ledig etter at Kreativiteket flyttet ut. På kort tid ble forholdene lagt til rette, og ungdommene flyttet inn. Her skal det skrus og fikses på både biler og mopedar i tiden fremover.

Gamme Lada
Åge Sandtorp i Øymark hadde en gammel Lada som hadde stått ubrukt i 30 år. Den fikk ungdommene kjøpt, og da var det bare å kaste seg på restaureringsprosjektet. Men hvor begynner man?
Med stor iver gikk de unge til verket. Opp med dører og panser. Rydding og litt vasking måtte til for å få oversikt. Så var det frem med skiftenøkkel og annet verktøy. Og disse Marker-ungdommene har ferdigheter i massevis. Etter

forholdsvis kort tid fikk de koblet, fikset, skrudd og kanskje også utført litt mekanisk magi. For den gamle russiske bilen startet, og da gikk inspirasjonen rett til vær's.
– Hva er målet med bilen?
– Vi skal restaurere den. Få skilter på den og få den på veien. Det skal bli morsomt, sier Anders Mårud og resten av gutta, som er så ivrige at de nesten ikke har tid til å prate.

– Morsomt
Den tidligere eieren, Åge Sandtorp, har tatt turen til Ungdomsgarasjen. Han er spent på hvordan de unge motorentusiastene griper an utfordringen.
– Det er morsomt å se hvor ivrige de er. For meg er det gledelig å se at bilen blir tatt vare på og satt i stand. Uten disse ungdommene ville den nok blitt stående på låven til bortimot evig tid, sier Sandtorp.
– Hvordan kom du i kontakt med ungdommene?
– En av disse unge er naboen min, John Einar Bjerke. Han visste at jeg hadde en gammel Lada. Så gikk det slag i slag, og nå er vi her, sier Sandtorp.
Lars Johansson har naturligvis også en finger med i spillet. UKH-sjefen er alltid på utkikk etter noe som kan gjøre livet spennende og meningsfullt for bygdas unge.
– Mange unge er opptatt av motor, skruing og selvfølgelig det å gjøre noe sammen. Dette tiltaket har vi stor tro på, sier han.

Anders Måruds ansiktsuttrykk er ikke til å ta feil av; dette er helt topp!

Det er en stund til Tony Wiig selv kan kjøre på veien, men det er lov til å teste føreraset og drømme om dagen da han kan kjøre Lada i Ørje. En bil han er med på å restaurere.

Skulerud, helt nord i Haldenkanalen, var i sin tid endestasjon for DS «Turisten» og den smalsporete jernbanen Tertitten. De siste tiårene har Skulerud vært bortimot et glemt kapittel.

Nå har entusiaster jobbet iherdig for å gjenskape en bit av dette lille stedets historiske magi.

Sommerkafé

I sommer er et nytt tilbud på trappene. I den gamle lokstallen blir det sommerkafé, til glede for både båtfolk, bilturister og lokalbefolkning.

A black and white photograph capturing a scene at a railway station or a lakeside. On the right, a steam locomotive is pulling a passenger car. A group of people, including a woman in a dark dress and a man in a suit, are walking towards the train. A vintage car is parked on the left. The background shows a body of water and a forested hill.

Kafeen skal etter planen holde åpent de tre helgene 26.-27. juni, 3.-4. juli og 10.-11. juli. Så får besøket og etterspørselen avgjøre om det blir noe mer.

Gerdas garasje, Norsk Ullgris og Norsk urkorn som står bak denne sommersatsingen. Kafeen vil tilby kaffe og is, og det blir salg av mat fra lokale leverandører i Aurskog-Høland. Det blir også salg av klær, interiør og keramikk.

—

Ungdommen markerer 22. juli

Det er ti år siden terrorangrepet på regjeringskvartalet og AUFs sommerleir på Utøya. Ungdomsrådet i Marker ønsker å markere dagen 22. juli i Ørje sentrum.

Ungdomsrådet, kultursjefen og noen voksne politikere var nylig samlet til møte på BåtCafeen. Temaet var den lokale markeringen av at det er ti år siden terrorangrepet 22. juli 2011. Foran sitter ungdomsrådets leder Tuva Ørbeck Strand (t.v.) og Hedda Goska. Til høyre foran står Jemmymah Caspe. Bak fra venstre Ane Skår, Moa Jaavall, kultursjef Else Marit Svendsen, Lovise Brandsrud, Thea Bakker, John Einar Bjerke, Heidi Slupstad og Martin Muskaug.

ØYVIND OTTERSEN, TEKST OG FOTO

Terroraksjonen i 2011 forandret Norge. 22. juli er en dato vi vil huske for alltid. På dagen ti år etter vil det forferdelige som skjedde bli minnet og markert med utstilling av bilder og blomsternedleggelse for alle som måtte ønske det. Det skal skje ved «Vannveien», den lille plassen mellom Storgata og rådhuset i Ørje sentrum. Alle landets kirker, også i Ørje, skal det ringes denne dagen, fra klokka 12.

Engasjerte ungdommer

I Marker har man et engasjert ungdomsråd som inspireres ekstra av at de voksne tar ungdommene på alvor. De blir hørt, og de får respons på innspillene de kommer med.

Initiativet til markeringen 22. juli kom fra kirken. Kultursjef Else Marit Svendsen, sekretær i ungdomsrådet, tok det opp med ungdommene, og responsen kom umiddelbart. Dette ville de unge gjøre. Nylig møttes rådet på Båtcafeen for å snakke om det som skjedde den gang og det som skal skje ti år etter.

Husker dagen

18-åringene Tuva Ørbeck Strand, leder i ungdomsrådet, og Hedda Goska kan begge huske dagen 22. juli i 2011, selv om de bare var åtte år den gang.

– Vi var på hytta, sier Tuva. –Vi så på tv da en ekstra nyhetssending kom. Jeg husker spesielt godt damen som kom løpende fra regjeringskvartalet med en pinne i hodet, sier hun.

Hedda var på vei til Askim sammen med sin mor.

– Mamma stoppet bilen da hun hørte nyhetene på radioen. Jeg skjønnte ikke så mye der og da, men opplevelsen sitter fortsatt i, sier hun.

Blomsterhav

Bildene av blomsterhavet utenfor Domkirken i Oslo har festet seg hos de fleste. Målet for Ørje-ungdommene er at man kan få til noe lignende, selvfølgelig i mindre målestokk. Folk, både innbyggere i Marker, hyttefolk og andre besøkende inviteres til «Vannveien» hvor de kan legge ned blomster og eventuelle hilsninger.

– Vi ønsker å skape en levende markering, og alle som vil kan komme med bidrag, sier Tuva. Hun legger til at smittevern hensyn selvfølgelig må ligge i bunnen for det som skal skje også denne dagen.

Marker El-Installasjon AS

Sletta 11,1870 Ørje – Telefon 69 81 30 15

BOLIG – LANDBRUK – INDUSTRI – HYTTE – FRITIDSBOLIG

- Utfører ALT INNEN ELEKTRISK INSTALLASJON
- Vedlikeholdsavtaler
- Prosjektering
- Ekom-autorisasjon
- Vi utfører termografering og el-kontroll næring/landbruk

Svein Røen 982 46 194
Reidar Husebråten 982 46 191
Bjørn Bergbråten 982 46 192
E-post bjorn@markerel.no

elkonor

MEDLEM AV

Morten Bakker er leder i Ørje IL. Han er mektig stolt over det nye idrettshuset som skal stå ferdig til bruk midt i august. Huset ligger i tilknytning til kunstgressbanen, som er flittig brukt av idrettsungdom i alle aldre.

Gleder seg til nytt idrettshus

– Nå legges siste hånd på verket, og 17. august skal alt være klappet og klart. Vi gleder oss voldsomt til å ta i bruk Ørje ILs nye idrettshus ved kunstgressbanen.

ØYVIND OTTERSEN, TEKST OG FOTO

Morten Bakker er leder i Ørje IL, og han kan nesten ikke komme raskt nok inn i garderober og klubblokaler for å vise frem det som betyr en helt ny hverdag for det driftige idrettslaget. Etter mange titalls år med kummerlige forhold i noe som – med stor velvilje – kunne kalles garderober.

Flott anlegg

Det nye anlegget er blitt flott der det ligger ved hjørnet av kunstgressbanen, på samme sted som den gamle rønna av ei skiftebu lå. Vi skjønner godt at Morten Bakker er stolt. Det er blitt veldig fint.

– Ja, vi er kjempefornøyd. Dette blir veldig bra. Idrettsungdommen, trenere, ledere, ja, hele lokalsamfunnet i Marker fortjener dette. Det legges ned en stor frivillig innsats, og da fortjener alle bedre forhold enn det vi hadde, sier han.

Et annet viktig poeng er også den følelsen man har når gjestende lag og utøvere kommer på besøk. Med det nye idrettshuset kan alle i

Ørje IL være stolte over anlegget sitt. Økt selvfølelse og stolthet betyr mye.

Stor velvilje

Vi har samlet inn 6 millioner kroner i forbindelse med dette prosjektet. Takket være stor velvilje fra betydelige aktører har vi kommet i mål. Marker Sparebank, Marker kommune, DNB Sparebankstiftelsen og Østfold fylkeskommune har alle gitt betydelig støtte. Og Flexit har sørget for både ventilasjon og varmeanlegg. Sandli Bygg har vært totalentreprenør, og det har vært et godt samarbeid. I tillegg har medlemmene

i Ørje IL stått på. Det er mange som har æren for det vi nå har fått til. Derfor blir det ekstra morsomt når vi kan ta huset i bruk, sier Morten Bakker.

600 medlemmer

Ørje IL har i dag 600 medlemmer, fordelt på idrettene fotball, håndball, tennis, ski, bueskyting og friidrett. Morten Bakker tok for fire år siden over som klubbleder etter legenden Sverre Stamnestrø – kunstgressbanens far.

– Det var som å hoppe etter Wirkola. Sverre gjorde en kjempeinnsats for Ørje IL. Nylig flyttet han nordover til gamle hjemtrakter. En vanskelig beslutning for ham og synd for oss. Men Sverre gleder seg over det vi nå har fått til, sier Morten Bakker.

Ørje IL har flotte idrettsanlegg og betydelig aktivitet. Et nytt idrettshus med store garderober og klubblokaler vil øke selvfølelsen og arbeidsforholdene for både ledere og aktive – unge som gamle. Klubbformann Morten Bakker er stolt over klubben, medlemmene og alle som har bidratt til realisering av drømmen om et moderne idrettshus.

Trivsel gjør seg ikke selv

Ørje er et trivelig sted, ikke minst om sommeren. Men trivsel kommer ikke av selv.

ØYVIND OTTERSEN, TEKST OG FOTO

Alle som ferdes rundt i Ørje, er nødt til å legge merke til at noen har gjort en ekstra innsats for å skape denne trivselen. Og nettopp trivsel er blitt et av Ørjes fremste varemerker. Mange besøkende bekrefter det.

Koselige benker finner vi mange steder. De har ett formål: Her kan folk ta seg en etterlengtet hvil og kanskje slå av en hyggelig prat med andre i samme ærend.

Blomster

Blomster i mange varianter, farger og størrelser pryder store deler av Ørje sentrum. Det er hyggelig, og det gir oss alle en god følelse. Vi føler oss velkomne. Vi vet at noen vil at vi skal trives.

Men ting gjør seg ikke selv. Noen skal tenke ut disse trivselstiltakene. Noen skal betale for dem, og noen skal gjøre jobben.

En glovarm junidag treffer vi på et par karer som svetter seg gjennom Storgata for å gjøre nettopp dette; bidra til trivsel. De to er på jobb for teknisk etat i kommunen. Bak rattet i traktoren sitter Sigve Tveit. Kompanjongen Glenn Hansen plasserer store blomsterpottene i holderne på lysstolpene.

- Hyggelig

- Selv om det er varmt er dette en hyggelig jobb. Folk setter pris på at det blir pent og trivelig, og ekstra hyggelig er det når folk kommenterer det, sier de to.

Midt under arbeidet stopper en bil, og ut av vinduet serveres forfriskende ispinner til gutta. Fotografen blir ikke glemt. Det er Even Ruud - sjefen - som serverer.

- Even er en fin sjef. Dette var hyggelig og

Sigve Tveit (i traktoren) og Glenn Hansen er to av mannskapene fra teknisk etat som sørger for at Ørje sentrum fremstår trivelig og fargerikt i sommer. Det setter folk pris på, og det gjør arbeidsgiveren også, for sjefen dukket plutselig opp med is til gutta sine.

ikke minst deilig i solsteken, sier Glenn og Sigve, som med god samvittighet tar seg en liten fem-minutter for å nyte isen.

Så bærer det videre. Selv om Ørje ikke er verdens største sted, blir det mange blomster som skal på plass. I denne varmen skal de jevnt og trutt ha vann også. En del jobb, men skal vi tro de to gutta - og det skal vi jo - så er det vel verd innsatsen, for blide mennesker og gode tilbakemeldinger kan ikke måles i penger.

- Ikke helt etter boka å stå slik i traktorskuffen, men fotografen skal jo få sitt, sier Glenn Hansen som sørger for å få de store blomsterpottene på plass i Storgata i Ørje.

»

KLUND

DRIFT OG UMLEIE

MASKINUTLEIE - SALG - SERVICE

Hydraulikk
Slangepressing på stasjonær presse, slangepressing i felten, samt salg av tilbehør

Dekk
Salg, montering og reparasjon av dekk til de fleste kjøretøy

Maskinutleie
Utleie av minigravere, vibroplater, tilhengere osv.

Olje m.m.
Salg av motorolje, girolje, hydraulikkolje, universalolje, smørefett, frostvæske, bremsevæske osv. fra Mobil

Batterier og ladere
Salg av startbatterier og ladere fra bl.a. Sønnak Exide og Banner

MOBIL: 456 36 037 • MAIL: POST@KLUND.NET • WWW.KLUND.NET

Siden 1851

En ekte
lokal
sparebank

Hva er dine drømmer?

Hos oss kan du spare på konto, på BSU eller i fond.

Start sparing i dag, eller ta kontakt med oss så finner vi den beste løsningen for deg.

Vi er din lokalbank.

Snakk med oss om lån, forsikring og sparing.

Telefon 69 81 04 00
Epost@marker-sparebank.no
www.marker-sparebank.no

**MARKER
SPAREBANK**

Personlig og trygg

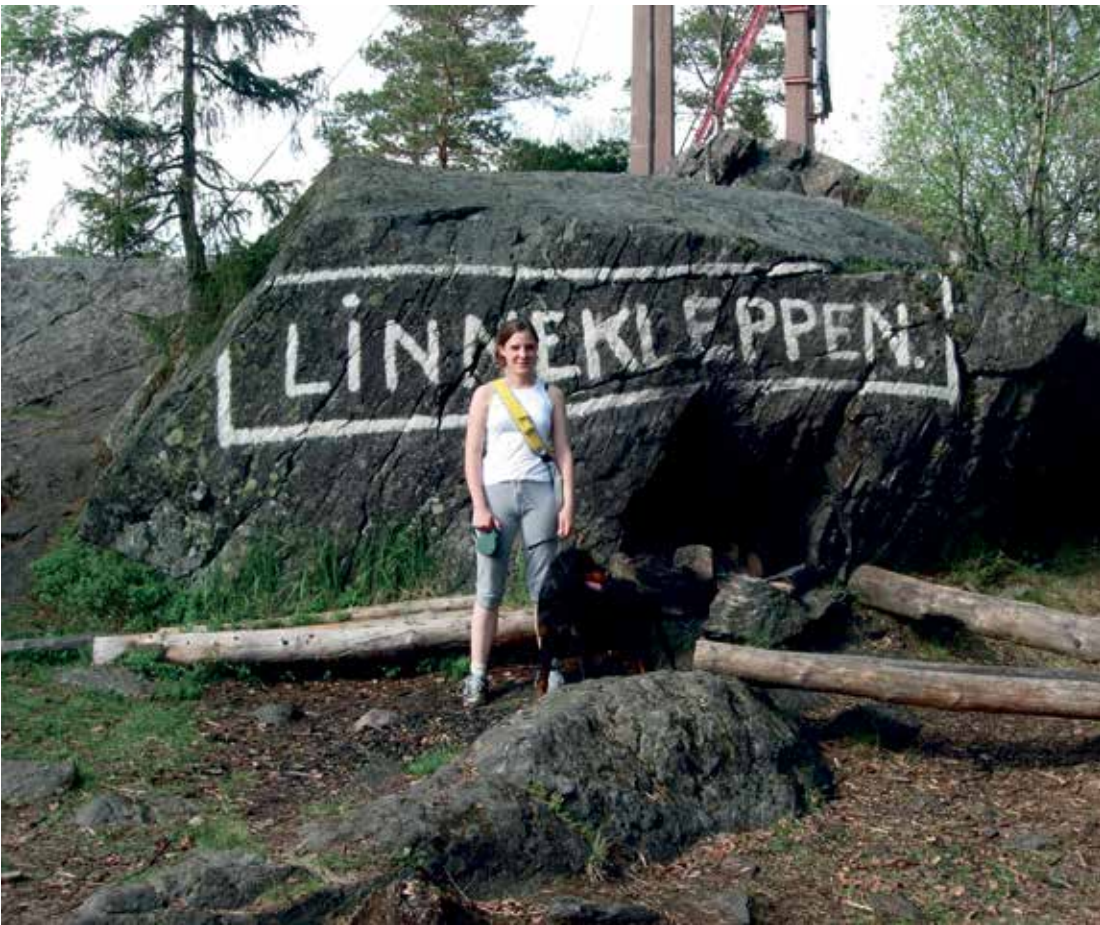
Linnekleppen – et attraktivt turmål

Linnekleppen skogbranntårn, som ligger akkurat på delet mellom Marker og Rakkestad, har vært drevet som et bemannet skogbranntårn helt siden 1908. Østfold Skogselskap eier tårnet og har i samarbeid med flere kommuner og private bidragsytere sørget for at tårnet har vært bemannet gjennom sommersesongen i alle disse årene. Dette har ført til at mange små og potensielt store branner er avverget gjennom årene. Men det har også bidratt til å gjøre Linnekleppen til et svært attraktivt turmål. Man anslår at ti tusen mennesker besøker tårnet hvert år.

Det er i løpet av de siste årene blitt utført større tilretteleggingstiltak, slik som utvidelse av parkeringsplass og oppgradering av turstien, for at flest mulig skal kunne gå opp til tårnet. I tillegg brukes Linnekleppen til uteundervisning av skoleelever gjennom Skogselskapets skole-skogdager.

Linnekleppen har de senere årene vært det eneste bemannede tårn for skogbrannvakt i Europa, og vaktene her har oppdaget og gjen-
nom det avverget store skader. Det er Østfold Skogselskap som har hatt ansvaret for denne driften i samarbeid med kommunene i regionen. Vekten i tårnet har vært et supplement til overvåkningen fra fly.

Skogselskapet ser et stort potensial for videre utvikling av Linnekleppen som besøks- og opplevelsessted, ikke bare for Rakkestad og Marker, men for alle kommuner som er knyttet geografisk til Fjella-området.

Linnekleppen er et populært turmål. Foto: Camilla Sande

**Vi har alt av maling og produkter
for nye og historiske bygg**

Se også vår spennende nettbutikk!

HISTORISK MALING
www.historiskmaling.no

Haldenvassdragets Kanalmuseum i Ørje er et populært besøksmål, spesielt om sommeren.

Haldenvassdragets Kanalmuseum

I de gamle industrilokalene på Ørje Brug ligger Haldenvassdragets Kanalmuseum. Museet er en stor attraksjon i Ørje, særlig om sommeren, men også ellers i året.

ØVVIND OTTERSEN, TEKST OG FOTO

Kanalmuseet formidler kunnskap om det biologiske mangfold i skog og vassdrag, men også om historie og kultur fra skogsdrift, tømmerfløting, og treforedling.

Natur og miljø

På Kanalmuseet vises samspillet i vårt økologiske miljø. Naturens usynlige hemmeligheter og områdets rike dyreliv blir presentert. Museet ser mot fremtiden og ønsker å fremme vern av naturen, i all dens mangfold og sårbarhet.

Historie

Formidling av historie og kultur fra skogsdrift, tømmerfløting, og treforedling er en sentral oppgave og ambisjon for Haldenvassdragets Kanalmuseum. Sentralt i dette står kanalbyg-

geren Engebret Soot, som ble født på Mangen i 1786 og døde i Strømsfoss i 1859. Kanaliseringen av Haldenvassdraget var hans livsverk.

Etter at Haldenvassdraget ble kanalisert, begynte dampbåter å trafikkere vassdraget. I de senere år har flere av de gamle båtene blitt restaurert, og Ørje har et enestående dampbåtmiljø.

Aktiviteter

Kanalmuseet holder åpent fra onsdag til søndag frem til 15. august. Museet driver kanoutleie, og det er egne tilbud til de yngste. Istidskrepser Ørjan vil gi barna en ekstra opplevelse. Fredagene 2. juli, 30. juli og 13. august vil Ørjan dukke opp på museet en gang mellom klokka 12 og 14.

I dagene 7.-15. august arrangeres historiske vandringar.

Vil filme i Halden-kanalen

Etter åtte år med jordomseiling har Linn Charlotte Klund og Paul Lübbe planer om å seile i Haldenkanalen, utstyrt med filmutstyr og mange gode ideer og innspill. Målet er å lage en filmdokumentar.

- Vi vil vise en oppdagelsesreise med en liten seilbåt i Haldenkanalen. Den fascinerende historien, spennende mennesker og interessante steder underveis skal være med i filmen, sier Linn Charlotte.

- Vi ønsker å bli bedre kjent med hjemlige trakter og skal derfor seile Haldenkanalen på langs med en liten 16-fots seilbåt i ti dager, fra Halden i sør til Skulerud i nord.

- Vi håper at dette prosjektet kan være av stor interesse for mange, både medier, sponsorer og andre som kan ha nytte og glede av en slik profilering. Det er bare å ta kontakt med oss, sier Linn Charlotte Klund.

Bokanmeldelse:

«MATROS THORESEN og ubåten UREDD»

av Eilif Mosbæk

Fortid og nåtid går i hverandre i disse dager. Ståle Dingstads utførlige blottlegging av Knut Hamsuns rasisme og antisemittisme står heretter som et uomgjengelig varselskilt i det norske litterære landskapet. Imens, i det stille, ble det i fjor utgitt en annen faglitterær bok; «Matros Thoresen og ubåten Uredd» av Eilif Mosbæk. Bokens klare innhold og iboende etikk utfyller hverandre, og er ikke til å ta feil av, i motsetning til hos Hamsun, som fortsatt makter å forføre sine lesere og umerkelig vikle dem inn i sitt underliggende, voldelige idé- og tankeunivers. Mens «Matros Thoresen og ubåten Uredd» venter på å nå ut til folket, ligger den amerikanske atomdrevne ubåten USS New Mexico ved kai i Tønsvik havn, ved Tromsø, og fra Russland høres hot.

En som i motsetning til Knut Hamsun ikke ønsket den tyske okkupasjonsmakten velkommen, og som ikke ble skremt av deres krigshandlinger i 1940, var den da 20 år gamle Trond Evald Thoresen. Denne unge mannen har bygdehistoriker Eilif Mosbæk fra Ørje trukket frem fra glemselen, opp av Fugløyfjordens dyp, ved Gildeskål. På eget initiativ har han skrevet og utgitt en fascinerende skildring av Trond Evalds livshistorie; hans valg å yte sitt i kampen mot nazismen. Han var medlem av arbeiderungdomsforeningen i Ørje, og hans ønske om å være med å sloss for Norges frihet var urokkelig.

Trond Evalds dagboknotater fra og med flukten til Sverige den 21. mars 1941, og hans mange brev hjem er et dypt personlig kildemateriale, som Eilif Mosbæk vet å dele med leseren på en verdig og klok måte; slik formidler han et sjeldent sett og høyst levende bilde av livet i grensebygda både før og etter 9. april 1940.

For bokens hovedperson gikk tiden i Sverige med til venting og arbeid i forskjellige leire frem til den norske legasjonen i Stockholm besluttet hvor og til hvilken tjeneste Trond Evald skulle sendes. Den 14. april 1942 flyr han til RAF's kystkommandostasjon i Leuchars, to mil sydøst for Dundee i Skottland. Derfra går turen til London hvor han gjennomgår nærgående utspøringer i Sjøforsvarets operative kommando (SOK) og blir antatt. Etter en kort grunnleggende militærutdanning mønstrer han på som ubåtelektriker hos løytnant og kaptein Rolf Q. Røren i ubåten «Uredd» i Dundee. Den var blitt bygget ved Vickers Armstrong i Barrow-in-Furness, og ble sjøsatt i august 1941. Fra desember samme år deltok den i flere konvoier. I oktober 1942 senket hun sitt første skip, et middels stort tysk handelsskip, i Åsfjorden.

Sigurd Valvatne har med sin bok «Med norske ubåter i kamp. Den glemte historien om norske ubåter under 2. verdenskrig» fra 2018 hedret innsatsen som mannskapene på de norske ubåtene sto for. Eilif Mosbæk utfyller denne delen av krigshistorien med sitt fokus på «Uredds» skjebne, et skip og et mannskap som Valvatne langt fra viet den samme oppmerksomhet som han ga ubåtene «Ula» og «Utsira». Disse tre gikk under navnet «The Norwegian Section» i den 9. Ubåt-flotiljen under 2. verdenskrig.

I «MATROS THORESEN» gjenskaper Eilif Mosbæk «Uredds» krigsinnsats og mannskapets hverdag og slit om bord med dyp empati og innlevelse. Vi følger ubåten på tokt til havs – som beskytter av konvoier mellom Murmansk – Norge og Storbritannia., og vi «er med» mannskapet under landlov i Dundees

havnekneiper og puber – og inn i det gamle varelageret der samtlige ubåtmannskaper ble innkvartert ved landligge.

5. februar 1943 seilte «Uredd» ut i et hemmelig oppdrag; «Uredd» skulle sette i land spesialstyrker, i alt fem personer fra SOE. Disse skulle etter landsetting på egenhånd ta seg frem til Sulitjelma og sprengning av kraftstasjonene ved råvaregruvene, som ble operert av tyskerne. Spesialstyrkene skulle så gå over grensen til Sverige for der å bli hentet av Royal Air Force. Videre skulle de hente to norske SIS-agenter, samt to franske marinegaster som var blitt strandet. Beskjeden fra britisk etterretning gikk ut på at Fugløyfjorden var antatt fri for tyske miner, men det stemte ikke. «Uredd» seilte på den ene av undervanns-minene. Ubåten og mannskapet var fortapt.

«Uredd» ble oppdaget på 105 meters dyp sørvest for Fugløyvær i 1985. Den 13. mars året etter ble vraket erklært som krigsgrav og det ble reist en minnebauta på Sjøforsvarets hovedbase Haakonvern ved Bergen. I 1987 ble det reist et monument i Gildeskål til minne om de 42 omkomne som fikk sin grav i Fugløyfjorden 44 år tidligere.

«Uredds» mannskap døde for vår frihet. De fikk sitt minnesmerke ved Fugløyfjorden. Forfatter og ildsjel Eilif Mosbæk fortjener vår heder for det store arbeidet han har nedlagt i denne boken. Et arbeid som bl.a. har det til felles med Dingstads siste store Hamsun-verk; at de begge er bidrag i kampen mot glemselen, og i vår tids helt avgjørende felttog for sannhet.

Karl Hoff – forfatter/dramatiker

Vann, varme og kjøling hos Granli

– Folk tror at vi bare driver med vann og rør. Men salg og installasjon av varmepumper er faktisk en betydelig del av virksomheten. Mange er heller ikke klar over at disse pumpene gir glimrende aircondition i sommervarmen.

ØYVIND OTTERSEN, TEKST OG FOTO

Det sier Stig Erik Granli, den lokale rørleggeren som startet i det små, men som de siste femten årene har bygget opp Granli Rør AS til å bli et firma med oppdrag over store deler av Østlandet.

– Selv om Marker er vårt hovedområde, har vi oppdrag mange steder. Vi har hatt jobber på Nannestad, Rena, Oslo, Halden og mange andre steder. Blant annet er skilegenden Thomas Alsgaard en vi har gjort flere jobber for. Det er jo litt morsomt, sier Granli.

Rødenes

Stig Erik Granli er innfødt rødenesing, født og oppvokst på Toketorp ved Kallak. Fortsatt bor han i barndomshjemmet. Han er lokalpatriot og stolt av sin Marker-tilhørighet.

– Marker en god kommune å bo i, og det er en god kommune å drive virksomhet i. Miljøet blant bedrifter og håndverkere er utmerket. Vi samarbeider godt, og for kundene er det ofte en stor fordel at håndverkerne har god dialog og tett samarbeid. Da er det lettere å drive et prosjekt fra start til mål, sier han.

Firma i vekst

– Det var en ren tilfeldighet som gjorde meg til rørlegger, men jeg har alltid likt å bruke hendene. At jeg ble håndverker er ingen overraskelse, sier Granli.

– Jeg gikk grunnkurs i både elektro og rørlegger. I 1996 ble jeg lærling på Mysen. Det resulterte i fast jobb der i ti år. Nok en tilfeldighet førte til at jeg startet eget firma i oktober 2006. Jeg jobbet alene i et par år. Det ble stadig mer å gjøre. I 2008 ansatte jeg en kar, og ytterligere tre år senere kjøpte jeg røravdelingen fra Ørje Bygg

Stig Erik Granli er en likandes kar som sprer trygghet og trivsel rundt seg. En som trives godt i firmaet er hærendingen Terje Bråthen, som her sjekker varmepumpen hos Marker EI-installasjon. Varmepumpen der brukes mest om sommeren, da som kjøling i varme kontorlokaler.

og Rør, etablerte et aksjeselskap og flyttet inn på Braarud. (Der det de siste årene har vært salg av staselige bilklenodier).

- Veksten stoppet ikke av den grunn?
- Nei da. Etter hvert flyttet vi til Sletta, og i dag har firmaet fem ansatte.
- Hvor skal dette ende?
- Det vet ingen, men jeg har ingen ambisjon om å vokse. Jo større firmaet blir, og jo flere

ansatte, dess mer administrasjon blir det. Og da fjerner jeg meg fra det jeg egentlig begynte med. Jeg vil gjerne være ute og jobbe med hendene. Jeg er en av gutta og ønsker å ha det slik. Jeg tror kundene også setter pris på det, sier han.

Varmepumper

Stig Erik Granli er en likandes kar. Blid, positiv og løsningsorientert. Det synes også på de ansatte. Det er en hyggelig og uformell stemning i lokalene og ute på

jobb. En av dem som trives godt hos Granli er hærendingen Terje Bråthen.

– Jeg begynte i Granli Rør i 2011. Jeg driver mye med installasjon av varmepumper. Har nok satt opp drøyt 700 av dem siden jeg monterte min første i 2006.

- Hvorfor bør folk anskaffe seg varmepumpe?
- Det er mange grunner til det. Økonomi er naturligvis et godt argument, men jeg synes den jevne og stabile varmen er viktigst. Varmepumpen passer utmerket sammen med vedfyring. Ved riktig plassering sprer pumpen varmen rundt i huset. Den har en bakteriedrepende effekt. Varmepumpe er fint for allergikere. En god varmepumpe er effektiv helt ned til minus 35 grader. På våre trakter er det heldigvis sjelden at det er så kaldt. Best effekt har varmepumpen i området minus 2 til minus 10, sier Bråthen.

Kjøling

På de heteste sommerdagene kan det bli plagsomt varmt i mange hus og leiligheter.

- Ja, det kan være et problem, og jeg må si at det er litt overraskende at mange ikke er klar over at en varmepumpe også er en kjølepumpe. Mange bedrifter bruker varmepumpen kun om sommeren for å gjøre arbeidsforholdene behageligere og kjøligere. De fleste av oss har vel opplevd at det kan være vanskelig å jobbe godt og effektivt hvis det er plagsomt varmt, sier Bråthen.

ALT I
DEKK

• BILDEKK • SMÅDEKK
• LANDBRUKSDEKK • DEKKREPARASJONER
• DEKKHOTELL • HAGEDÉKK

ØRJE
DEKK OG MOTOR
SERVICE

Åpningstider man - fre: 8-16

Brødrene Olsens vei 15,
1870 Ørje. Innkjøring
bak REMA 1000

Tlf. 69 81 10 49
Mobil 92 61 11 21
Epost: tor-ar-k@online.no

Vil noen drive sommmerkafé på Brekke?

Kan du tenke deg å drive sommerkafé under ziplinen på Brekke fra neste sommer? Er svaret ja, vil Terje Kristiansen, leder i Haldenvassdragets Kanalselskap, gjerne ha kontakt. Nedre Brekke sluseassistentbolig er ledig fra sommeren 2022. I huset er det muligheter for både kafédrift og andre aktiviteter. I huset er det også to leiligheter for utleie.

Nedre Brekke sluseassistentbolig ligger nedenfor kraftstasjonen og under Via Ferratas zipline. Neste sommer er huset ledig, og kanalselskapet ønsker seg en sommerkafé. Foto: Øyvind Ottersen

HVOR ELEKTRISK SKAL DIN NESTE BIL VÆRE?

Renault har elektrifisert sitt modellutvalg!

Renault Zoe E-Tech electric

Elbilen med lengst rekkevidde for pengene!

Kampanjepris fra
kr 239 900,-*

Renault Clio E-Tech hybrid

Snerten og sprek hybrid som kjører elektrisk i byen!

Pris fra kr 279 900,-

Renault Captur E-Tech plug-in hybrid

Ladbar SUV tilpasset ditt behov, elektrisk når du vil!

Pris fra kr 359 900,-

Renault Megane Sport Tourer E-Tech plug-in hybrid

Romslig familiebil med lang elektrisk rekkevidde!

Pris fra kr 359 900,-

Velkommen til prøvekjøring!

*Kampanjen inneholder kr 45 000,- i rabatt. Bilen leveres med Ucase ladesett. Gjelder kun lagerbiler i Norge. Så langt lageret rekker, enkelte utstyrsnivåer og farger kan være utsolgt. Zoe E-Tech electric har en rekkevidde på 395 km. Forbruk ved blandet kjøring fra 1,72 kWh/mil. Clio E-Tech hybrid: Drivstofforbruk blandet kjøring fra 0,44 l/mil. CO2-utslipp blandet kjøring fra 98 g/km. Captur E-Tech plug-in hybrid: Drivstofforbruk fra 0,15 l/mil og CO2-utslipp fra 33 g/km ved blandet kjøring. Inntil 50 km elektrisk kjørerekkevidde ved blandet kjøring (65 km ved bykjøring). Megane Sport Tourer E-Tech plug-in hybrid: Drivstofforbruk fra 0,13 l/mil og CO2-utslipp fra 30 g/km ved blandet kjøring. Inntil 50 km elektrisk kjørerekkevidde ved blandet kjøring (65 km ved bykjøring). Alle verdiene er beregnet iht. WLTP. Ta kontakt med nærmeste Renault-forhandler eller besøk [renault.no](https://www.renault.no) for mer informasjon. Pris er inkl. frakt og levering Oslo. Forbehold om trykkfeil.

[renault.no](https://www.renault.no)

Kilebusvingen 2, 1870 Ørje
Tlf. 69 81 28 00
www.norgesportenbil.no

Åpningstider
Man.–fre. kl. 07:30–17:00,
lør. kl. 10:00–14:00

Mekonomen

MARKER KOMMUNE

Marker er stedet for deg som vil noe

I Marker er alle gode initiativ velkomne, enten det dreier seg om bosetting, opplevelser eller næringsliv. Og kommunen har mye å by på:

- lite offentlig byråkrati
- spennende og varierte bomuligheter
- barnehageplass til alle som ønsker det
- en god skole og tilbud til ungdommen
- varierte fritidstilbud
- et kulturliv hvor alle kan delta
- et aktivt næringsliv
- flott natur
- og massevis av trivelige innbyggere!

FAKTA:

Antall innbyggere: ca. 3.600

Areal: 413 km²

Kommunesenter: Ørje

Telefon: +47 69 81 05 00

Epost: post@marker.kommune.no

www.marker.kommune.no

www.visithaldenkanalen.no

www.visitindre.no

*Mulighetene
er mange!
Ta kontakt!*

Perfekte omgivelser for en latterfylt kulturkveld i Sommer-Ørje. Bjørn Halstensen (fra venstre), Anneli Sollie, Janne Hea Svebakken og Lars Johansson byr på klassiske revyperler i fire forestillinger av «Alt var bedre før».

Revyperler på brygga

Ikke noe SOOTspel denne sommeren heller. – Da må vi finne på noe annet, sier regissør Anneli Sollie, som inviterer til fire utendørs mini-forestillinger på brygga ved Kanalmuseet.

ØVIND OTTERSEN, TEKST OG FOTO

I disse korona-tider er det ikke aktuelt med forestillinger for et stort publikum. Det var derfor SOOTspelet måtte ta en pause frem til neste sommer. Men i påvente av Soots tilbakekomst, har Anneli Sollie fått med seg et knippe Soot-aktører på en helt spesiell forestilling for et lite, men eksklusivt publikum. Forestillingen heter «Alt var bedre før».

De fire som skal sørge for latter og god stemning, er Janne Hea Svebakken, Bjørn Halstensen, Lars Johansson og Anneli Sollie selv. De kaller seg Slusekompaniet.

– Engangsopptreden, eller noe som kan bli en tradisjon?

– Det får tiden vise, men det hadde vært morsomt om dette kunne bli noe mer enn bare årets forestilling.

Revyperler

– Vi skal spille fire forestillinger fra 24. til 27. juni. Det skjer helt nederst på bryggekannten, med den nye, unike flytende overnattingsflåten som kulisse. Vi selger femti billetter til hver forestilling, og disse kan kjøpes på Ticketmaster, sier Anneli.

– Vi satser på at publikum skal få en mor-

Disse fire utgjør nyetablerte Slusekompaniet. I slutten av juni serverer de revyperler på bryggekannten ved Kanalmuseet. Fra venstre Bjørn Halstensen, Anneli Sollie, Janne Hea Svebakken og Lars Johansson.

som, hyggelig og flott kulturopplevelse. Det blir servert gamle revyperler – det beste av det beste – fra Chat Noirs glansdager. Vi håper og tror at publikum skal både mimre og kose seg.

Leif Juster, Lalla Carlsen, Arve Oppsahl og alle de andre legendene kommer naturlig nok ikke, men arven etter dem vil folk få oppleve i Sommer-Ørje.

Lokal overraskelse

– I løpet av forestillingen dukker det opp en lokal overraskelse. Vi trodde kanskje at vi skulle klare å holde det hemmelig, men innså raskt at det ikke vil la seg gjøre. Derfor røper jeg at det er de gamle ringrevene Nils Skogstad og Arne Dehli som dukker opp. Men publikum får vente med å se hva de to kommer med, sier Anneli Sollie.

Silly walk i Ørje – overgangen er fortsatt en stor attraksjon.

Foto: Øyvind Ottersen

Silly walk i Ørje

For lokalbefolkningen i Ørje er det ikke lenger noen nyhet at fotgjenger-overgangen utenfor Marker Sparebank har et helt unikt trafikkskilt. Men fortsatt stopper folk fra fjern og nær for å se det som for noen år siden ble en verdensattraksjon etter utallige treff på YouTube. Her skal man fortsatt la seg avbilde – eller ta en selfie.

Historien startet med at noen kreative personer i Ørje fant ut at de ville gjøre noe morsomt ut av gangfeltet midt i Ørje sentrum. De byttet ut fotgjengerskiltet med et som hentet inspirasjon fra Monty Pythons «Silly walk». Det førte til at fotgjengerfeltet ble verdensberømt.

Aremark skole blir fådelt

Fra skolestart i august i år slås klasser sammen i Aremark. Lave elevtall tvinger fram fådeling.

Første og andre klasse slås sammen. Tredje og fjerde trinn slås sammen, og det samme skjer med femte, sjette og sjuende trinn. De tre øverste trinnene vil utgjøre to klasser, med en halv femte, halv sjette og halvt sjuende trinn i hver.

Det blir ikke kutt i lærerressursene i fagene matematikk, norsk og engelsk. I disse undervisningstimene vil det være to lærere til stede.

Første og andre trinn vil bestå av 21 elever. Tredje og fjerde trinn blir 20 elever, mens femte, sjette og sjuende trinn ender som to klasser med 23 og 22 elever i hver.

U-skolen neste år

Ungdomsskolens 39 elever skal gjennom samme «kur» fra skolestart i august 2022. Elevtallet har sunket kraftig. Rektor Frode Gabrielsen forteller at det var 148 elever da han startet for to år siden. Det nye tallet ligger nå på rundt 125 elever.

– En dramatisk nedgang, sier han.

TA MED KUPONGEN
TIL OSS OG FÅ
1/2 PRIS
PÅ VALGFRI BURGER

Gjelder kun på Circle K Ørje

VALGFRI BURGER
1/2 PRIS

Tilbudet varer
ut august.

CIRCLE K ØRJE
Trekanten, 1870 Ørje
Tel 941 74 035

TA MED KUPONGEN
TIL OSS. SPAR KR 50,-
POLERINGSVASK 249,-
(ORDINÆR PRIS 299,-)

Gjelder kun på Circle K Ørje

POLERINGSVASK 249,-
SPAR 50

Tilbudet varer
ut august.

CIRCLE K ØRJE
Trekanten, 1870 Ørje
Tel 941 74 035

Unionsleden er åpnet

Unionsleden er åpnet. En 350 kilometer lang sykkelrute fra Moss til Karlstad står klar til bruk. Når grensen åpner igjen, kan du via Unionsleden sykle i to land og oppleve spennende og variert landskap i et område rikt på historie og naturopplevelser.

Turistsjef Grete Flæsen Elgetun håper å se mange syklistere på veien gjennom Ørje nå som Unionsleden fra Moss til Karlstad er offisielt åpnet.

ØYVIND OTTERSEN, TEKST OG FOTO

Ideen om Unionsleden dukket opp i 2005, i forbindelse med hundreårsmarkeringen av unionsoppløsningen, unionen mellom Sverige og Norge 1814-1905. Forbundet ble dannet i Moss og endte i Karlstad, akkurat som sykkelleden.

Turistsjef Grete Flæsen Elgetun og leder i Grensekomiteen Värmland-Østfold er begge svært glade for at dette prosjektet nå endelig er i havn.

Gode naboer

– Siden Unionsoppløsningen, som ble innledet med 7. juni-vedtaket i Stortinget og endte fredelig med Karlstadforliket i 1905, har vi fortsatt å være gode naboer med et unikt vennskapelig samarbeid over riksgrensen. Nå er vi igjen forent gjennom en felles sykkelled. I Sverige er Unionsleden nasjonal sykkelled 4, den nyeste i sitt slag, sier Grete Flæsen Elgetun.

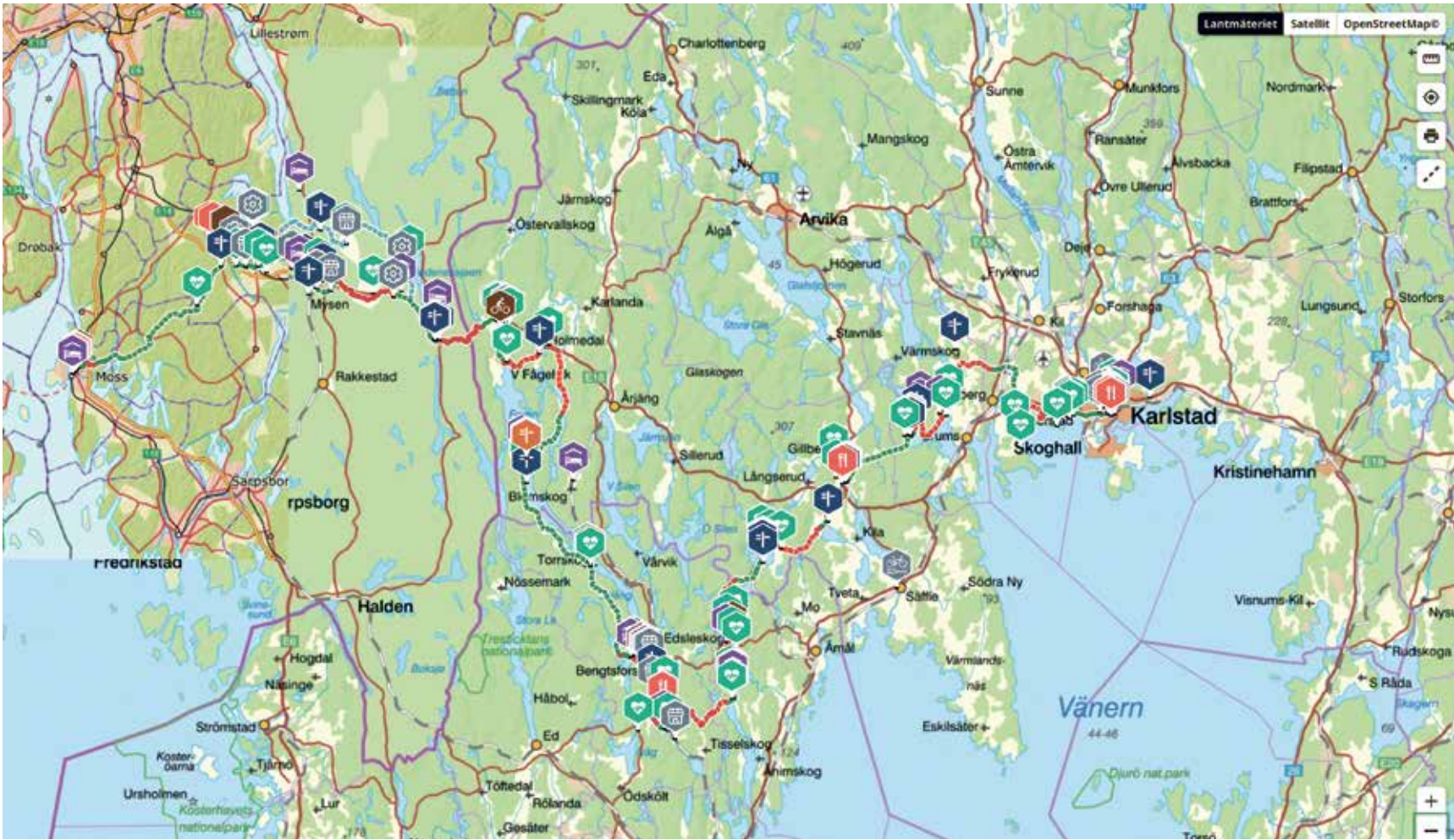
Etter flere års arbeid står altså Unionsleden Moss-Karlstad klar for bruk. Den 350 kilometer lange sykkelleden er skiltet ferdig. Det er Grensekomiteen Värmland-Østfold som har skapt Unionsleden, i samarbeid med kommuner, regioner, reiselivsorganisasjoner, private aktører og statlige veimyndigheter. EU og statlige myndigheter har også bidratt gjennom Interreg Sverige/Norge.

Grensekomiteen Värmland-Østfold er prosjekteier, og daglig leder Alf S. Johansen er fornøyd med at leden endelig nå er skiltet og åpnet. Han understreker at arbeidet med å utvikle leden som produkt bare så vidt har begynt.

Historisk landskap

Sykkelturen går gjennom et landskap med historiske dimensjoner. Man sykler tett på Langnes Skanse hvor det siste slaget mellom Norge og Sverige stod i august 1814. Man passerer flere av grensefortene som ble anlagt i unionstiden for å stoppe en mulig svensk invasjon. Konvensjonsgården i Moss og Spydeberg prestegård stod sentralt ved forhandlingene i 1814.

– Kart og info kan lastes ned fra en informativ webside: www.unionsleden.com. Her vises hele det turistiske næringslivet langs leden. Underlaget er hentet inn fra tre turist-

databaser. Kart som er viktig for målgruppen har opplysninger om underlag, asfalt eller grus, og det er mye informasjon om attraksjoner og overnatting, sier Elgetun.

Gjennom Ørje
Hovedleden går fra Moss gjennom Våler, Spyde-

berg, Askim, Mysen, Ørje og videre inn i Sverige gjennom steder som Töcksfors, Lennartsfors, Bengtsfors, Dals Ed, Åmål, Säffle, Borgvik og til Karlstad. Det er også en nordlig rute som kan velges i Indre Østfold, over Solbergfoss kraftstasjon og gjennom Trøgstad.

Du finner et fint kart over sykkelleden på www.unionsleden.com. Alle ikonene er klikkbare og viser hva du kan se langs leden.

SOMMERÅPNINGSTIDER
FREM TIL 20. AUGUST:
Tirs-fre 11-16
Lørdag 11-15
Søndag og mandag stengt
Telefon: 930 29 223
Epost: butikken@igroshage.no
Nettbutikk: igroshage.no

HAGE - GAVER - GARN
En livsstilbutikk som også har masse annet: Stauder, hageredskap, fuglehus, Willow trefigurer, smykker, såper, blomsterstøtter, krukker og strikketilbehør.

i gros hage
I Gros Hage AS
Storgata 51
1870 Ørje

ANONBY GÅRD
Nye poteter kommer i slutten av juni
I år har vi
- Celandine
- Evolution
- Arielle
- Blå tidlig
- Berber
- Cerisa
- Erika
- Fakse
- Brage
- Grom
- Labella
- Mandel
- Pimpernell

Vi selger også
EGG
HONNING og
HONNINGPRODUKTER
fra Kjartans Honning
SIRUP/SALT
fra Linnea
Finnskogen

Mange gode tilbud – følg oss på
ANONBY GÅRD, 1870 ØRJE. E-POST: NESSET@HALDEN.NET

TELEFON
41 52 30 17

God sommer!
REMA 1000 ØRJE
7-23 (8-20)
Søndagsåpent 11-18

REMA 1000

Linn Charlotte Klund fra Marker og kjæresten **Paul Lübke** fra Tyskland har vært på jordomseiling i nesten sju år. Grenseland har fulgt turen helt siden avreisen fra Skjeberg høsten 2013. Etter en lengre foredragsturne på hjemlige trakter er paret tilbake i seilbåten som hadde ligget noen måneder i en marina på Papua Ny-Guinea.

Indonesia på godt og vondt

Etter et par sesonger i Asia har vi fortsatt ikke rukket utforsking av mer enn én prosent av det indonesiske øyriket. Kanskje ikke så rart, nasjonen har ikke mindre enn 17.000 øyer! Hvor skal vi begynne? Tja, la oss starte med Bali, siden det er en øy alle har hørt om.

Bali by Night. Dette er Bajra Sandhi-monumentet i hovedstaden Denpasar. Foto Amanda Sailing

På den forholdsvis lille øya bor det nesten like mange mennesker som i Norge – hvis man regner med alle «Ex-pats» (en person som midlertidig eller permanent er bosatt i et annet land enn det landet personen opprinnelig kommer fra) og backpackere som har stranda her.

Indonesias turist-hotspot yrer av liv – dag som natt – og både cocktailene og bikiniene sitter løst. Best beskrevet er stedet som Asias Ibiza. Derfor prøvde vi å unngå øya lengst mulig.

Fabelaktig natur

Joda, Bali har også masse spennende kultur og fabelaktig natur, men det kommer dessverre litt i skyggen av partykulturen. Nå «måtte» vi til Bali for å ta imot foreldrene til Paul, som skulle reise med oss i tre uker. Da ville det vært dumt ikke å benytte anledningen til å se seg rundt. På bucket-lista stod blant annet apetemplet oppe i fjellet. Her skal det visstnok bo over tusen apekatter!

Noe av det første som slår oss gjennom taxi-vinduet er alle tiggerne som henger rundt lyskryssene, og da snakker vi om balinesere helt ned i barneskolealder. Et trist syn vi ikke har sett på noen av øyene mellom her og Vest-Papua.

Etter en natt i det sørlige Kuta setter vi kursen oppover i høyden mot Ubud. Vi lar oss sjarmere av den trivelige småbyen fra første stund. Vi får simpelthen litt flashback til Andesfjellene. Omgitt av frodig og svalende regnskog slynger hovedgata seg elegant oppover i fjellheimen. Kutas blendende resorter og innpåsletne innkastere er byttet ut med hjemmekoselige kafeer, bed & breakfast og lokal håndverkskunst. For en hyggelig overraskelse, og ennå har vi ikke hilst på landsbyens firbeinte minoritetsgruppe: Apeklanen «*balinesisk langhalet makak*».

Apenes territorium

Ironisk nok er det ikke lenger så mange som kommer til tempelet av religiøse grunner. Selve bygningen er apenes territorium. Hele tempelparken er derimot full av mennesker som amuserer seg med sirkuset de usjenerte krabatene varter opp med. De slenger seg fra den ene mosegrodde hindustatuen til den andre, kjærtegner eller friserer hverandre (les: fjerner lus), og jakter på mat. Eller på håndvesker, vannflasker og capser – for den saks skyld. Hele parken er godt skiltet med advarsler om ikke å *ha noe løst dinglede på kroppen!*

Linn Charlotte tar ingen sjanser og kamouflerer hårmanken etter beste evne. Videre presiseres det: «*Don't look the monkeys in the eyes*». Vi kan ikke dy oss og foreviger med vidvinkelobjektivet en tilsynelatende dyp samtale mellom oss og Julius' slektning.

Nok apestreker for i dag! – konkluderer vi med, uten å ha den minste anelse om hva som lurte rundt neste sving. Mens Lübke Family ser seg om etter et lunch-sted, har Linn Charlotte lyst til å titte litt i gatene. Ferieidyllen blir raskt brutt da handleposen hennes vekker nysgjerrighet hos en liten rakker-ape-unge. I det han slenger seg ned på gateplan rapper han til seg posen og knabber det mest spennende innholdet! Men tro ikke at det er noe spiselig. Tvert imot er det bomull og plast. Deretter piler han opp på balkongen i annen etasje og fortærer «godsakene». Til forbipasserende store forbløffelse knasker han bomullspads og emballasje til den store gullmedalje. Helt surrealistisk. Hvem hadde trodd det var så stor kniving om maten i apemiljøet her? Bråkmakeren bryr seg katta om nabolagets kjefting og forsøk på å jage ham bort. Elegant fortsetter han å etterlate seg

flyvende «matrester» med tykt, gult slim spredt på gata.

Plastic paradise

Mange av historiene vi hadde blitt fortalt om Indonesia før vi selv satte føtter i republikken, var alt annet enn positive. Et svensk seilerpar på vår egen alder ble så deprimerende av møtet med øyriket at de valgte å selge båten og reise hjem. Det høres horribelt ut, men spesielt Paul kan kjenne seg igjen i situasjonen deres. Satt på spissen kom vi rett fra Stillehavets naturskjønne, bugnende øyparadis til et industrialisert, asiatisk «plastic paradise». Ikke bare druknet mathyllene i supermarkedene av emballasje og engangsforpakninger. Glorete plastblomster okkuperte to fulle hylleseksjoner, for øvrig fantes alt du kan tenke deg til husholdet i lavkvalitets, masseprodusert polyetylen og polypropylen. Ellers: Et hav av plast i streetfood-industrien. Og et hav fullt av plast. Aldri før har vi opplevd å få mer plast på kroken enn fisk! Sannheten er at vi kun har hatt én dag med fornuftig fangst, som ikke er på størrelse med en peppermakrell vi kjenner fra butikken.

Som dere skjønner var ferske råvarer mangelvare, og øverst på menyen stod fritert mat, til dessert gjerne sukkerbomber av ris/kokos-gelé. Våre svenske venner hadde gått ned svimlende 17 og 11 kilo. No kidding! Da de omsider unnslapp nordvest-monsunen og fikk medvindseilas over til Malaysia, måtte de ta inn på all-inclusive i to uker for ikke å bryte sammen.

Elsker selfie

Den sprudlende, hjertevarme melanesiske mentaliteten vi blant annet hadde møtt på Vanuatu hadde vært enestående. Indoneserne var også

utadvendte og åpne av natur, men for Paul opplevdes det faktisk på grensen til påtrengende. På første stoppestasjon, Kei Islands, lever og ånder de for å ta selfie. Seilere og andre tilreisende er langt fra hverdagskost, og de stod nærmest i kø for å sikre seg et bilde eller to sammen med deg. Våget du å ignorere ropet om «Selfie, Mister», kunne de finne på å gripe tak i en kroppsdel. Jo mer pågående, desto mer plagsomt – og vi kunne jo ikke akkurat begynne å knuffe tilbake. Selfie-bølgen la seg heldigvis etter hvert som vi beveget oss vestover i øykjeden. De siste to avsnittene i dette «brevet» har omhandlet mer eller mindre *alt* som opplevdes kjøpt med Indonesia. Nå kommer derimot forsiden av medaljen.

Inkluderende

Hvor enn vi dro i den østlige delen av arkipelet, ble vi tatt imot med vidåpne armer og bugnende matfat. Dette var sesongen der den årlige seilbåtflåten, kalt «Sail Wonderful Indonesia Rally», tok turen innom nokså perifere øyer. Indoneserne er stolte over å vise fram både seg selv og sine øyperler fra sin beste side. Vi ble invitert med på gallamiddager, sightseeing og til og med bryllup! Vi fikk mer og mer sans for kulturen, fordi den var så tvers igjennom inkluderende. På samme øy kunne det leve muslimer, kristne og hinduer om hverandre. I det ene øyeblikket hørte vi bønnen fra muezzinene og i neste øyeblikk kirkeklokkene. Da vi spurte folk hvordan dette lot seg gjøre i praksis, fliret de

neste litt av spørsmålet. «Vi bor alle på samme øy. Vi må jo dele». Det var hyggelig å se muslimske tenåringsjenter henge med gutta i parken etter skoletid, eller kvinner i burka eller hijab som cruiset rundt på scooterne sine, gjerne med en dame uten hijab på baksetet. Etter alt man hører om islam i media var vi henrykte over å se hvor folkelig det gikk for seg. Likestilt, ikke minst. Heller ikke bryllupet i *Seagypsy-Village* bar preg av noen tung, pragmatisk stemning. Skal love det var hæla i taket. Ikke noe høytidelig koran-preken der i gården, nei. Her skulle det spises, synges og danses så hijabene flagret. Leende rev kvinnene oss med ut på dansegulvet, sjalabais!

Felles helligdager

Med så mange religioner under samme tak, adopterer indoneserne gjerne hverandres helligdager og finner alltid en god grunn til å feire et eller annet. Noe av det drøyste var buffetbordet under festivaldagene på Buton Island sørøst i Sulawesi. Det bugnet over av eksotiske delikatesser fra jungelens flora og havets fauna. Kokosvafler, hibiskusvin, hummer og kalamares i lange baner. Vertskapet var helt fantastisk, og man kan trygt si at målet med deres *Festival of Traditional Culture* – nettopp å promotere eget kulturliv – var nådd. I alle fall var vi begeistret. Verken her eller på Kei Island kom vi til pers. Det ble vanskelig å diske opp med tilsvarende mat, men det minste vi kunne gjøre for våre bordkavalere fra gallamiddagen – som hadde

guidet oss øya på kryss og tvers i flere dager – var å be dem med på seiltur. Lang historie kort: Vi kjente ikke engang halvparten av dem som troppet opp på brygga. Vi satte ny mannskapsrekord på «Amanda» den dagen. Seilverdenen var noe helt nytt for dem, og vi ble bekymret for den eldre damen som satt sammenkrøket med ansiktet gjemt i hijaben. Nevøen hennes leste blikkene våre; «sjøsyke». Men da hun kviknet til, ble vi ganske paffe. Damen var ingen ringere enn høvdingen av hovedstaden Tual. Uten å vite det, hadde vi «The Chief herself» med om bord!

Anak Krakatau

I takt med at vi fikk oppsporet de mer sunne innslagene av matkulturen, og ble kjent med frukt- og grønnsaksmarkedenes besøkestider, grodde Indonesia på Paul. For en turglad seiler har naturen her i tillegg alt man kan drømme om: Pyramideformede, grønne fjelltopper som stuper ned i turkist vann. Vulkaner. «Teletubbie»-landskap med beitende hjort, vannbøfler og komododrager. Regnskog. I Papua finner man til og med snøklede fjelltopper. På neste seilas går turen forbi selveste Anak Krakatau – vulkanen som sikkert flere bet seg merke i da den et par år tilbake i tid hadde et voldsomt utbrudd som bygde seg opp til en tsunamibølge. Den er visst inne i en aktiv periode, så vi skal være veldig forsiktige og holde oss godt oppdatert på hva monitorstasjonene rapporterer.

Hilsen Linn og Paul

Selfie time! Indoneserne kunne være nokså pågående hvis de på død og liv ville ha selfie med deg.

Festival of Traditional Culture gikk av stabelen med pump og prakt i Butons hovedstad Baubau.

Stereotypiske «Seagypsy»-båter. Som bilen er det i Norge, er båten Bajo-folkets vanligste framkomstmiddel.

Blant mosegrodde hindustatuer i Ubud Monkey Forest kan alle de tusen apekattene boltre seg fritt.

Trist syn. En alminnelig bakgård i «Seagypsy Village» på Wangi Wangi.

Spis og drikk godt i Marker

BåtCafeen ved slusene er en av Ørjes store attraksjoner. Her serverer Cornelia Nicolaissen en av de mange delikate og gode rettene som trylles frem på kjøkkenet.

I storgata i Ørje ligger Butt's Tandoori & Fastfood.

Unn deg noe godt i sommer-varmen!

Noen av sommerens store gleder er god mat og drikke. I Marker byr man på mat i de fleste varianter og fasonger. Alt fra gourmet til snadder for folk på farten.

ØYVIND OTTERSEN, TEKST OG FOTO

Mange tilbyr mat og drikke til fastboende og turister. Noen serveringssteder er sesongbetonte. Andre holder åpent hele året. Alle i bransjen utfyller hverandre og gir mangfold, variasjon og gode valgmuligheter. Noen gjester skal bare bli mette i en fart. Andre skal bruke tid på å kose seg.

Godt utvalg

Ørje har mye å tilby. Her er noen eksempler. BåtCafeen ved slusene har fått pris for sin utmerkede mat og flotte omgivelser. Også i år vil Bakergaarden i Storgata holde sommeråpent.

Circle K tilbyr god mat til dem som er på farten. Alt fra ganske avanserte menyer til billig wiener.

Midt i Storgata ligger Butt's Tandoori & Fastfood. Tilbyr småretter, indisk mat, hamburger og kebab.

Ytterligere noen aktører sørger for mangfold på matsiden i Marker denne sommeren.

Solstrand Bruk ligger ved Øymarksjøen, vi anbefaler å se på www.solstrandbruk.no for å få et inntrykk av den fine beliggenheten. De har 30 rom og god plass til selskap.

ENKLERE BLIR DET IKKE:

Ferdigplen på rull

Med ferdigplen får du enkelt og raskt en flott og solid plen. Gresset kommer i ruller på 2,5 x 0,4 meter (1 m²), klar til å legges ut på et underlag av matjord. Deretter er det bare å vanne godt, og du har en plen som virkelig tåler å brukes.

VI LEVERER PLEN TIL HELE ØSTFOLD OG STORE DELER AV ØSTLANDET. LEVERER OGSÅ JORD OG TORV, SAND, SINGEL, BARK OG FLIS. RING OSS I DAG!

Fix-Ferdigplen

TELEFON 906 63 372. WWW.FIX-FERDIGPLEN.NO
Besøksadresse: Østre Rødenesveien 576, 1870 Ørje

RØRKJØP

GRANLI RØR AS

Vi forhandler og monterer

Panasonic luft/luft varmepumper

Miljøvennlig kjølemiddel.
Energieffektiv.
Sett inn varmepumpe nå! Behagelig temperatur hele året. Kjøling vår og sommer – varme høst og vinter.

Rørlegger med nettbutikk

RØRKJØP

Det beste valget

VI HJELPER MED:

- Nybygg
- Rehabilitering
- Service
- Sanitæranlegg

- Varmeanlegg
- Varmepumpe
- Kloakkrensing
- Vannrensing
- Gassanlegg

Granli Rør AS

Sletta 3, 1870 Ørje, Mob: 90 91 42 32
stig@granliror.no

www.granliror.no

Gun Helen Gunneng byr på de lekreste kaker og matretter i Bakergaarden.

Sulten i Marker?

SERVERINGSSTEDER I MARKER:

Bakergaarden Café og Restaurant

- intimt og koselig sted med god mat, kaker og alt man kan tenke seg av spennende forfriskninger.
www.sluseporten.no
Tlf. 904 02 515

Sluseporten BåtCafé

- kåret til beste spisested langs E18 på strekningen Oslo-riks grensen.
www.sluseporten.no
Tlf. 904 02 515

Butt's Tandoori & Fastfood

- småretter, indisk mat, hamburger og kebab. Tlf. 401 46 193

Circle K

- god mat til folk på farten
Peppes pizza er en bestselger.
Tlf. 941 74 035

Sove i Marker?

OVERNATTING I MARKER:

Sukken Camping

- www.sukken-camping.no
sukken@c2i.net
Tlf. 69 81 10 77

Lund Gård

- beanico@online.no
Tlf. 908 33 384
lund-gaard.no

Rørвик Camping

- www.rorvikcamping.com
post@rorvikcamping.com
Tlf. 69 81 41 07/932 38 800

Aaseby Camping

Tlf: 979 86 020
camping-aaseby.no

Rakkestad-Vika Camping

Tlf: 69 81 32 65

Joval Gård I Rødenes

jovall.no
Tlf. 951 12 604

Solstrand bruk

Bobilplasser

i Marker?

Tangen i Ørje
Sjøglimt leirsted

Tangen friluftsområde har blant annet en idyllisk badeplass.

Rørвик Camping ved Stora Lee tilbyr overnatting og fine bade- og fiske-muligheter.

En dukkert i Marker?

I Marker er bademulighetene mange og flotte. Her nevner vi noen av de mest kjente badestedene.

Badeplassen ved Husborn ligger øst i Øymark og er skiltet fra fylkesvei 21 mellom Aremark og Ørje. Ved Østre Otteid, ved Stora Lee øst i Øymark, er det også flott å bade. Godt egnet også for de minste.

Ytterbøl ligger øst i Øymark og er skiltet fra fylkesvei 21 mellom Aremark og Ørje. Rørвик Camping, helt inntil Stora Lee, øst i Øymark, har egen badeplass. Her er det fint å bade.

Gode bademuligheter i Stora Lee og på begge sider av Rødenessjøen og Øymarksjøen, i tillegg til mange tjern og vann. Stor badeplass på Tangen ved Ørje. Gode forhold for bading også ved de mange campingplassene.

Er du innom Ørje en varm sommerdag, er det bare å rusle seg en tur på Tangen og ta et forfriskende bad. Plassen egner seg fint for store og små. Det gjelder også for Lihammeren, på vestsiden av Øymarksjøen.

Enda en mulighet i Marker er Tjuvholmen vest i Rødenes, nord for Ørje. Så er det Sauelauga, ved det nye boligfeltet Mosebyneset like nord for Ørje, på østsiden av Rødenessjøen. Aaseby Camping, øst i Rødenes, og Joval gård i Rødenes er også gode alternativer.

- Tjuvholmen, Rødenes
- Tangen, Ørje
- Lihammeren, Ørje
- Ytterbøl, Øymark
- Østre Otteid, Øymark
- Husborn, Øymark
- Rørвик, Øymark

Collaborate

IT tjenester til
private og bedrifter

Collaborate

Tvillinggata 1, 1870 Ørje
Tlf. 69 81 20 15
post@collaborate.no

MOBIL • NETTBRETT • PC • SKRIVER
BLEKK/TONER • KONTORREKVISITA

GOOD SOMMER!

Velkommen til en
hyggelig handel!

NILSEN

SPORT ELEKTRISK LEKER

STORGATA 13 – 1870 ØRJE – 69 81 11 44
post@nilsenhandel.no www.nilsenhandel.no
MANDAG-FREDAG 9-17 • TORSdag 9-18 • LØRDAG 9-14

Velkommen til en reise på og langs Haldenkanalen

- Bli med på en eventyrlig båttur med en av rutebåtene
- Lei en kano, padlebrett, tråkkesykler eller sykkel og legg ut på tur
- Kanoslusing – bli sluset opp og ned slusene i kano
- Opplev de hyggelige slusestedene
- Via Ferrata Haldenkanalen
- Overnatt i FLO Haldenkanalen – flytende overnatting
- Nyt frisk luft og stillhet i skogen
- Prøv fiskelykken

Haldenkanalen har tre slusesteder - Ørje, Strømsfoss og Brekke - Europas høyeste sammenhengende slusetrapp - 27 m.

Slusetider: Ring for slusing på nevnte tidspunkt
Tel. 69 81 12 00

29. mai - 29. august

Ørje:	kl. 10, 15, 19	NOK 270,-
Strømsfoss:	kl. 10, 13, 16, 19	NOK 220,-
Brekke:	kl. 10, 14, 17	NOK 320,-

Egne priser for kano/kajakk

Utenom slusetider og sesong – dobbel pris.

Se www.haldenkanalen.no for kjøp av:

Båtportkart **NOK 400,-**

Sesongkort slusing **NOK 1200,-**

For mer info vedr. transportpriser, bryggeavgift, arrangement, overnatting etc. www.visithaldenkanalen.no

Båt transport til Haldenkanalen

Transport både fra Halden havn (havet) og mellom kanalene Haldenkanalen og Dalsland kanal kan ordnes.

Dette utkikkstårnet, like ved brua over Gjølssjøen, tiltrekker seg en rekke fuglefotografer og andre som er fascinert av det rike dyre- og plantelivet i Gjølssjøen naturreservat.

GJØLSJØEN

– et unikt våtmarksområde

Gjølssjøen naturreservat sørøst for Ørje er et unikt område med et stort antall fuglearter, planter, insekter og andre dyr. Gjølssjøen er et populært område for fuglefotografer og andre som er fascinert av den spesielle naturen man finner i et frodig våtmarksområde.

ØYVIND OTTERSEN, TEKST OG FOTO

Gjølssjøen naturreservat ble vernet i 1992 for å bevare et viktig våtmarksområde og en interessant innsjøtype med vegetasjon, fugleliv og annet dyreliv. Reservatet, som dekker et areal på 1.198 dekar, hvorav 211 dekar er landareal, har en spesiell og interessant hekkefuglfauna. Sjøen er et viktig trekkområde for fugl, og dette er en av flere grunner til at mange natur- og fuglefotografer besøker Gjølssjøen. For å gjøre det lettere for fuglefotografene og bedre for dyrelivet er det satt opp observasjonstårn sør og nord i sjøen.

Viktig hekkeplass

Gjølssjøen er fem kilometer lang. Bredden varierer fra 100 meter til 350 meter. Store deler av nedbørsfeltet ligger i jordbruksområder. Over lange strekninger grenser dyrket mark til reservatet, og i nord og i sør dreneres skog- og myrområder til sjøen.

Gjølssjøen er hekkeplass for kravfulle arter som har en sjelden forekomst i Østfold og landet for øvrig. I 2001 ble det registrert 181 fuglearter i og ved Gjølssjøen. Av disse kan 76 arter karakteriseres som våtmarksfugler. Blant arter som er funnet hekkende i Gjølssjøen, finner vi knoppsvane, sangsvane, grågås, kanadagås, krikkand, stokkand, knekkand, taffeland, toppand, kvinand, sivhauk, vannrikse, sivhøne,

Gjølssjøen har et stort antall sjeldne fuglearter og er en viktig hekkeplass for mange fugler. Området har mange rødlistede arter av virvelløse dyr, og det er funnet mange sjeldne planter.

sothøne, trane, vipe, enkeltbekkasin, storspove, skogsnipe, grønnstilk, strandsnipe, hettemåke, sivsanger, myrsanger, rørsanger og sivpurv.

Rikt dyreliv
Gjølssjøen har også en rik fauna av virvelløse dyr. Tre av dem er rødlistet. Det er øyestikkerartene vannliljetorvlibelle, stor torvlibelle og blodrød høstlibelle. Det er funnet førti billearter, hvorav ni er rødlistet. I 2013 ble edderkoppen dolomedes plantarius funnet i Gjølssjøen. Dette var det

første funnet av denne arten i Norge. Det er også funnet uvanlige planter, for eksempel myrtelg, muserumpe, nikkebrønsle, broddtjernaks og granntjernaks.

Midt på 1800-tallet ble Gjølssjøen senket to meter. Største dyp er nå fire meter. Den grunne sjøen, kombinert med stort tilsig av næringsstoffer, har ført til en omfattende gjengroing. For drøyt ti år siden ble et område gravd opp ved brua der veien mellom Kasbo og fylkesvei 21 krysser Gjølssjøen.

Besøksadresse: Storgt. 60, 1870 Ørje
Postadresse: Postboks 114, 1871 Ørje
Sentralbord: 69 81 05 00
Epost: post@marker.kommune.no

www.marker.kommune.no

Følg oss på Facebook:
<https://www.facebook.com/markerkommune/>
Instagram: <https://www.instagram.com/markerkommune/>

Åpningstider

Marker rådhus:

07.30-15.00 (etter 25. august åpent til 15.30)
Tlf. 69 81 05 00 (telefontid 08-15)
SMS 454 06 597

Sentrumsgården legekonto Ørje

Alle henvendelser, også for blodprøver, må avtales på telefon eller via Pasientsky.

Tlf. 69 81 01 50

Akutt: 69 81 01 55

Legevakt: 116 117

Alle innbyggere i Marker kommune som har behov for testing for korona, har mulighet for å få testet seg ved testsenteret. Testing krever at en på forhånd har vært i kontakt med legekonto telefon 69 81 01 50 eller koronatelefon 940 25 368. Alle som trenger hurtigstest for å komme over grensen, kan henvende seg direkte på testsenteret og kjøpe test for kr. 500.

NAV

1. juni i år slo NAV Marker og NAV Skiptvet seg sammen. Vi heter nå NAV Skiptvet Marker.

Har du behov for tjenester fra NAV kan du gå inn på www.nav.no eller ta kontakt med din veileder via din digitale aktivitetsplan. Haster det kan du henvende deg til Servicetorget i Marker. Der vil de sette deg i kontakt med en veileder fra NAV.

Vakttelefoner

Barnevernsvakt: 913 89 293

Alarmtelefon barn/unge: 116 111

Vann/avløp: 924 23 320

Legevakt: 116 117

Grensen omlastningsplass

Onsdager 14-19.

Ytterligere info:

www.iorenovasjon.no

Marker bibliotek

Biblioteket er sommeråpent til og med tirsdag 31. august.

Betjent tid:

Tirsdag og torsdag: 10-17. Meråpent mandag-fredag 06-22.

Vi kan også tilby:

Har du ikke har mulighet til å komme i betjent tid, kan du bestille/reservere bøker på epost eller via vår katalog. Vi låner da ut bøkene til deg, og du henter dem etter avtale utenom betjent tid.

Tlf. Marker bibliotek: 452 98 254

Epost:

bibliotek@marker.kommune.no

Link til bibliotekets katalog finner du på Marker kommunes hjemmeside.

Smitteforebygging på Marker bibliotek

For besøkende over 12 år er det påbudt med munnbind. Hold minst 1 meter avstand til andre, inkludert personalet. Hvis du har luftveis-

symptomer eller sitter i karantene, kan du ikke besøke biblioteket. Opphold deg i biblioteket så kort tid som mulig. Vi ønsker at barn er i følge med voksen. Bruk håndsprit på vei inn og på vei ut.

Spør hvis du trenger å bruke pc/kopimaskin. Ellers følger du anvisninger som er slått opp i biblioteket.

Digitale tilbud

Vi tilbyr utlån av e-bøker og e-lydbøker, både på norsk og engelsk. For norske bøker laster du ned appen Bookbites til smarttelefon eller nettbrett fra Google Play eller App Store. Her trenger du lånenummer og pinkode.

Sjekk også ut denne nettsiden for flere digitale tilbud: karanteket.no

Følg også med på vår hjemmeside og Facebook-side.

Alle i Viken kan enkelt låne, lese og lytte til e-bøker og e-lydbøker på engelsk.

Slik får du tilgang:

Last ned appen Libby til smarttelefon eller nettbrett fra Google Play eller App Store. Eller gå inn via pc på nettadressen

<https://viken.overdrive.com/>

Logg på med lånenummer (må ha nasjonalt lånekort). Trenger du lånekort kan du registrere deg via nett og deretter koble deg opp mot ditt lokale bibliotek. Får du spørsmål om å velge bibliotek, velger du Viken.

Sommerles

Sommerles er en digital lesekampanje for 1. - 7. klasse og varer fra 1. juni til 31. august. De som skal begynne i 1. klasse til høsten, og de som avsluttet 7. klasse denne sommeren er også med. På sommerles.no kan du registrere bøkene du leser, samle poeng, prøve det nye spillet, få kule premier og lesetips, lese den eksklusive Sommerles-fortellingen, løse oppgaver og følge med på hva vennene dine leser.

Sommerles er en lesekampanje laget for å motivere barn til å lese av egen lyst. Det skal være gøy å være med på Sommerles. Barn som leser jevnlig i løpet av sommeren, opprettholder leseferdighetene sine gjennom en lang ferie. Sjekk ut sommerles.no for mer info. Er det noen som trenger hjelp med å komme i gang, er det bare å ta kontakt med biblioteket.

Les mer her: <https://altom.sommerles.no/>

Marker skole

Alle på Marker skole ønsker dere en riktig god sommer!

Første skoledag etter ferien er for elevene onsdag 18. august. Skoledagen starter 08.45 og varer til 14.30 for alle elevene. Buss hjem 14.35.

Skolen har planleggingsdager fra 11. - 13. august og 16.-17. august.

Skolefritidsordningen

SFO har feriestengt uke 28, 29 og 30. Første åpningsdag etter ferien er mandag 2. august. SFO holder stengt 11. - 13. august.

Sommerskole i Marker:

Se beskrivelse på Marker kommunes hjemmeside.

Marker Kulturskole

Søknadsfrist 15. juni. Søknaden gjelder skoleåret 2021/2022. Søknaden er bindende. Søknadsskjema finner du på Marker kommunes hjemmeside www.marker.kommune.no

For ytterligere info: Kontakt Else Marit Svendsen, tlf. 928 94 738. Epost

else.marit.svendsen@marker.kommune.no

Teknikk, plan og miljø

Det kan til tider i løpet av sommeren være redusert bemanning på teknikk, plan og miljø. Tilgjengelighet bør derfor sjekkes før man møter opp. Ta kontakt med servicekontoret i Marker kommune på tlf. 69 81 05 00 for å avtale tid.

Treningstider

Søknadsfrist for treningstider i Markerhallen og gymsalen på Marker skole kommende høst og vinter er 25. juni. Søknadsskjema sendes post@marker.kommune.no. For annen info: Ta kontakt med Else Marit Svendsen tlf. 928 94 738

Kommunale møter

Møtested: Marker rådhus eller digitalt møte på Teams:

Kommunestyre: 7. september.

Formannskap: 26. august og 30. september.

Oppvekst og omsorg: 24. august og 28. september.

Plan, teknikk og landbruk: 25. august og 29. september.

Miljø, natur og utvikling: 25. august og 29. september.

Ungdomsrådet: 6. september

Arrangementer

Se www.visitindre.no

Kanoutleie

Haldenvassdragets Kanalmuseum, Ørje - tlf. 479 77 773 eller 69 11 56 50.
Joval Gård, med returtransport av kano - tlf. 951 12 604

Tråkkesykler/tråkkebrett
Kontakt Visit Indre Østfold - tlf. 45 45 34 45.

Gapahuker

Ørjeelva: To gapahuker, en på Liødegård og en ved elvebredden ved Liødegård.

Høvleritomta: En gapahuk på båtforeningens område på Ørje. Brygger og enkelt toalett.

Sæterøya: To gapahuker, en ljørkoie og et miljøtoalett. Tilgjengelig kun fra vannet.

Tjuvholmen: En gapahuk. Flott friområde med badeplass i nærheten. Utedo på badeplassen.

Kirkebyøya: En gapahuk - kun tilgjengelig fra vannet.

Fiskekort

Fiskekort fås kjøpt hos Nilsen Sport - tlf. 69 81 11 44.

Turistinformasjon

Visit Indre Østfold ved Ørje sluser er frem til 13. august åpen hver dag fra kl. 11-17.

Tlf. 45 45 34 45.

Båtutsetting

Se kommunens nettsider: www.marker.kommune.no

Lokale matutvalg

Disse tilbyr kortreist, økologisk og lokalt produsert mat i Marker:

- Anonby Gård
- Nybo Regenerative Gård
- Taraldrud Gård
- Jovall Gård
- Matfatet

Nyttige nettsteder

www.visitindre.no

www.visithaldenkanalen.no

<https://ostfoldmuseene.no/kanalmuseet>

www.visitoestfold.com

www.dampbåt.no

www.soot-spelet.no

Charter på vassdraget

Flinke entusiaster har sørget for at Ørje har et unikt miljø av dampbåter og andre staselige farkoster. Stiftelsen Engebret Soot har ansvaret for flaggskipene DS «Turisten» og DS «Engebret Soot». Disse kan chartres i sommer for unike opplevelser, men

korona-situasjonen fører til visse begrensninger i forhold til antall pasasjerer. På www.dsengebretsoot.no kan du lese mer om dette tilbudet. Hvis alt går som planlagt vil det også bli noen turer fra Ørje til Skulerud i sommer. Foto: Øyvind Ottersen

Tre av de flotte farkostene i Ørjes unike båtmiljø foreviget ved BåtCafeen. MS «Hebe» ligger til kai, DS «Turisten» er på vei ut i Rødenessjøen mens DS «Engebret Soot» skimtes i bakgrunnen. Foto: Øyvind Ottersen

Fine turområder

Markers flotte natur byr på massevis av herlige turmuligheter.

FJELLAOMRÅDET

De store områdene mellom Marker, Eidsberg, Rakkestad og Aremark kalles Fjella. Dette er det største sammenhengende naturområdet i Østfold. Et nettverk av stier og skiløyper innbyr til turer både sommer og vinter. På websiden turkart.no kan du lese mer.

I Fjella finnes også flere besøkshytter. Disse er åpne for servering, først og fremst i vinterhalvåret. Turkart fås kjøpt i sportsforretning og bokhandel.

LINNEKLEPPEN

På grensen mellom Marker og Rakkestad ligger Linnekleppen (325 moh). Det er Europas eneste bemannede brannvaktårn. Les mer på Ut.no/Linnekleppen, Linnekleppens Facebook-side

KJØLEN SPORTCENTER

Sportcenteret ligger på riksgrensen og har en løypetrasé på 2,5 kilometer med belysning. På vinteren er det kunstsno i løypene. Senteret er et morsjonsanlegg som kan benyttes hele året med merkede turstier og innendørs treningsmuligheter. Se mer på www.overkolen.com

MARKER O-LAG

Orienteringsklubben Marker O-lag har lang erfaring med bruk av kommunens flotte natur. Ta kontakt med klubben for å få gode ideer til flotte turer.

Aktiviteter for barn og ungdom i Ørje sentrum

Ved Markerhallen og Marker rådhus er det store og fine grøntområder som er tilrettelagt for fritidsaktiviteter. Her er det bare å kaste seg ut i det. I området finnes ballbinge, sandvolleyballbane, skaterampe og lekeplass. Foto: Øyvind Ottersen

Gode tips til spennende opplevelser

En rekke flotte og smakfulle trykksaker er laget for å gi både egne innbyggere og besøkende gode tips og ideer i Sommer-Marker. Kommunens flotte natur, med masse vann, dype skoger og et vell av friluftsmuligheter, innbyr til herlige opplevelser. Gode kart, innbydende bilder og spennende forslag. Det er bare å ta for seg, enten du vil sykle, gå eller farte rundt på annet vis. Mulighetene er mange i Marker. Foto: Øyvind Ottersen

Arne Nilsen i Nilsen Sport Elektrisk Leker i Storgata inviterer også i år til fiskekonkurranse for alle under 16 år. Foto: Øyvind Ottersen

Barnas fiskekonkurranse

Nilsen Sport Elektrisk Leker i Storgata i Ørje inviterer også i år til fiskekonkurranse. Det betyr at sommeren har kommet til Marker.

– Som i fjor satser vi også denne gang på de unge. Konkurransen er for barn under 16 år, sier Arne Nilsen.

Det hele går ut på å fiske den lengste abboren.

– Kravet er at abboren skal være tatt på stang innenfor Markers

grenser. For at konkurransen skal bli rettferdig, må fisken tas med til butikken der den blir målt, sier Arne Nilsen. Naturligvis kan Arne & Co friste med fine premier fra Abu Garcia til dem som har fått de lengste abborene.

Fiskekonkurransen startet ekstra tidlig i år - allerede 1. juni. Nytt er det også at konkurransen pågår til aller siste dag i august.

Foto: Øyvind Ottersen

**BARNEVERN
VAKTEN**
FOR INDRE ØSTFOLD

- for barn i akuttsituasjoner

Telefon: 91 38 92 93

Åpningstid:

Hverdager kl. 16–08.

Helger og høytider:

Hele døgnet

FINN DRØMMEBILEN PÅ ØRJE

Nyere bruktbil til ferien? Sjekk utvalget hos oss. Få bilen gjennomgått på vårt verksted før levering!

Vi har stadig et godt utvalg av person- og varebiler av forskjellig type, både fossile, hybride og elektriske biler.

Mer enn ti års erfaring med import, kjøp og salg av elbiler. Vi har vært med fra starten. Benytt deg av vår erfaring!

NYSGJERRIG PÅ BRUKT TESLA?

Vår spesialitet er håndplukket, velholdt Tesla til riktige priser. De siste årene har vi solgt Tesla til kjøpere over store deler av landet. Fra Verdal til Stavanger, fra Stryn til Elverum. Og vi gleder oss over at stadig flere lokale kjøpere velger Tesla fra Norgesporten Bil.

Kilebusvingen 2, 1870 Ørje
Tlf. 69 81 28 00
www.norgesportenbil.no

Åpningstider
Man.–fre. kl. 07:30–17:00,
lør. kl. 10:00–14:00

Mekonomen